

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ОТЧЕТ

за дейността на Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика”
към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет
за 2021 година

Изготвен на основание чл. 16, ал. 10 от Правилата за работа на Съдийска колегия на ВСС

Приет с решение на Комисията с протокол № 7 от 27.04.2022 г.

Обща информация

Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика” към съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (КСКНСС) е постоянно действаща комисия и съгласно чл. 17, т. 5 от Правилата за работа на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет е помощен орган на съдийската колегия, който на основание чл. 23, т.4 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация подпомага нейната дейност.

Съгласно разпоредбата на чл. 22, ал. 1 от Правилата, КСКНСС (Комисията) е в числен състав от петима членове на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (СК на ВСС), определени с решение по протокол № 41 от 10.10.2017 г., а именно: председател - г-жа Даниела Марчева, заместник-председател - г-жа Атанаска Дишева и членове - г-н Драгомир Кояджиков, г-жа Боряна Димитрова и г-н Красимир Шекерджиев.

С решение на пленума на ВСС по протокол № 12/24.06.2021 год. мандатът на г-жа Боряна Димитрова и г-н Красимир Шекерджиев като изборни член на Висшия съдебен съвет е прекратен, считано от 01.07.2021 година. С решение по протокол № 32/21.09.2021 год. на СК на ВСС, за член на КСКНСС е избран г-н Боян Новански и до края на отчетната година комисията заседава в състав от четирима членове.

Съгласно разпоредбата на чл. 22 от Правилата за работа на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (Правилата), във функционалната компетентност на КСКНСС е да подпомага СК на ВСС при осъществяване на дейността, отнасяща се до регулиране на натовареността на съдилищата.

В правомощията на Комисията, подробно посочени в чл. 22, ал. 2, т. 1 - 9 от Правилата, се включват действия по осъществяване на постоянен мониторинг върху системата за измерване на натовареността и извършване на анализи по отношение

натовареността, като на базата на обобщена статистическа информация два пъти годишно Комисията анализира и отчита степента на натовареност на съдиите и съдилищата. Водеща задача на Комисията е приемането и предлагането на решения, имащи за цел да облекчат работата на съдилищата и да създадат равномерна натовареност на съдиите. Отчитането на дейността на съдебните органи и правилният ѝ анализ са предпоставка за преодоляване на неравномерната натовареност на магистратите. В изпълнение на тези свои правомощия, Комисията обобщава предложения за законодателни изменения, целящи облекчаване натовареността на съдилищата. При съобразяване отчетената степен на натовареност на съдиите, Комисията отправя предложения до СК на ВСС за приемане на решения за създаване или закриване на съдилища, както и за промяна на съдебните райони и седалищата на съдилищата. Комисията разполага с правомощие да осъществява наблюдение върху факторите, които влияят на териториалната структура на съдилищата и съдебните им райони и да събира и обработва статистическа информация, постъпила от съдилищата, която внася за разглеждане от съдийската колегия на ВСС, като при наличието на необходимост изготвя и предлага за утвърждаване от съдийска колегия статистически форми и методически указания за попълването им.

В изпълнение на своите правомощия, през изтеклата 2021 година КСКНСС е провела 26 (двадесет и шест) заседания, на които са обсъдени и приети решения в следните насоки:

I. Инициране на законодателни промени, създаване на вътрешни правила и предприемане на инициативи за ефективно разрешаване на проблемите с неравномерната и високата натовареност.

Високата натовареност на съдилищата се отразява на качеството на магистратския труд, което пряко рефлектира върху доверието на обществото към съдебната система. Ето защо за преодоляване на съществуващия проблем и укрепване на общественото доверие следва да бъдат използвани всички налични инструменти и механизми. Доказано ефикасен способ за регулиране на натовареността е усъвършенстването на закона в посока рационализиране на процесуалните норми. Макар и ВСС да не разполага със законодателна инициатива, пленумът и другите органи, чрез които осъществява правомощията си, както и комисиите, които подпомагат дейността му и тази на колегиите, изразяват своята ангажираност с проблемите на съдебната система чрез изготвяне на предложения за законодателни изменения, които считат за необходими и ги подготвят за внасянето им в орган със законодателна инициатива.

1. Законодателни промени и инициативи за изготвяне на проекти на вътрешни правила, свързани с въпросите на натовареността.

1.1. С решение на СК на ВСС по протокол № 2/28.01.2020 год. е прието за целесъобразно внесените от КСКНСС (съгласно нейно решение по протокол №1/22.01.2020 год.) предложения за законодателни изменения в ГПК, Закона за енергетиката и Закона за водите, като интензивна мярка за регулиране на натовареността на съдилищата и рационализиране на съдебния процес, да бъдат изпратени на парламентарно представените партии, на омбудсмана на Република България и на Министерство на правосъдието, с молба за запознаване, обсъждане и упражняване на законодателна инициатива. С писмо изх. № 15610/03.02.2020 г. предложенията за законодателни изменения са изпратени в Народно събрание.

Мотивите, аргументирали приетото решение се извличат от констатациите за високата натовареност на съдилищата, която непосредствено влияе на качеството на магистратския труд и от там рефлектира върху доверието на обществото към съдебната система в цялост.

Изводите, до които е достигнато са, че за преодоляване на съществуващия проблем следва да се използват всички налични механизми, като най-ефикасният се явява усъвършенстване на закона в посока рационализиране на процесуалните норми. Този извод стои в основата на мотивацията, накарала действащи съдии от Софийски районен съд да изготвят конкретни предложения за законодателни промени в ГПК, Закона за енергетиката и Закона за водите, с оглед рационализиране на съдебния процес, включително чрез създаване на извънсъдебни процедури по определена категория дела. Изготвените предложения са с изключително практическа насоченост и чрез тях би се постигнало реално облекчаване на работата на съдиите, процесуална икономия и не на последно място защита правата на гражданите и бизнеса. Направените предложения са съобразени с относимата практика на Европейския съд по правата на човека и Съда на ЕС в Люксембург. Част от тях са насочени към ограничаване на случаите на злоупотреба с права, при които един и същ ищец предявява множество еднотипни иски с идентично правно основание и петитум, но с незначителна разлика във фактите, което води до блокиране на работата на определен първоинстанционен съд, включително на съответния въззивен съд. Съществуващата сега, в нормата на чл. 3 ГПК, забрана за злоупотреба с процесуални права не е скрепена с ефективно средство за контрол при недобросъвестно поведение.

Друга част от предложените изменения са свързани с разширяване на възможностите за разглеждане на делата в закрито заседание при гаранция за запазване на процесуалните права на страните, което пряко води до процесуална икономия и бързина на процеса. Предвидената възможност за приемане на заключенията на вещите лица в тяхно отсъствие не само ще допринесе за рационализиране на процеса, но и ще компенсира съществуващия в редица съдилища в страната проблем, свързан с дефицит на вещи лица с определени квалификации.

С предложените промени в Закона за енергетиката и в Закона за водите се цели въвеждане на нов вид извънсъдебна процедура за доброволно уреждане на спорове, което ще бъде в изключителен интерес не само на потребителите на енергийни и ВиК услуги, но също и на техните доставчици доколкото ще се избегне нуждата потребителите да завеждат граждански дела за установяване недължимостта на сумите или за доказване на претендираното вземане. Това не само ще доведе до редуциране на броя на делата, но и ще спести на страните извършването на разноски по делата. Ноторно известно е от практиката на ГО на СРС, че при уважаване на предявените иски срещу дружествата-доставчици биват издавани изпълнителни листове за присъдените в полза на потребители съдебни разноски, въз основа на които се образуват множество изпълнителни дела, по които на дружествата се начисляват допълнителни разноски (за такси в изпълнителното производство, за адвокатско възнаграждение).

Предложението за въвеждането на такова своеобразно рекламационно производство е свързано и със задължение на Република България, произтичащо пряко от Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз за алтернативно решаване на потребителски спорове, срокът за транспониране който е изтекъл още през 2015 г., за насърчаване на търговците да разпространят алтернативни методи за решаване на правни спорове. Съгласно докладите за изпълнение на директивата е отразено, че България е една от страните с най-ниска степен на реални мерки по осигуряване на ефективно действие на тези методи. Една от основните причини е ниската разпространеност на информация за потребители и търговци за тази възможност.

Така изготвените предложения за законодателни промени са оповестени пред съдийската общност на проведената от ВСС национална съдийска конференция в гр. Бургас през месец юни 2019г ., обсъдени са и са взети предвид изразените становища на колегите от цялата страна. Настоящият вариант на предложенията е в обобщен и прецизиран вид. Към него са добавени и нови идеи, както и подробни мотиви за всяко от направените предложения.

Предвид обстоятелството, че ВСС не разполага със законодателна инициатива и с цел постигане на по-голяма подкрепа, комисията е предложила на СК на ВСС изготвените предложения да бъдат изпратени на субектите, разполагащи с такава, а именно парламентарно представените партии, Министерство на правосъдието и омбудсмана на Република България.

Две години по-късно, Комисията констатира, че все още не са предприети действия, свързани с упражняване на законодателна инициатива, нито във ВСС е постъпила информация относно напредъка по обсъждане и/или приемане на предложените законодателни промени. Поради тази неактивност, както и предвид смяната в политическото ръководство на министерство на правосъдието и евентуалната липса на достатъчно приемственост, КСКНСС е счела за уместно отново да предостави разработените предложения за законодателни изменения в ГПК, Закона за енергетиката и Закона за водите, на действащия към месец септември 2021 год. министър на правосъдието.

Водена от изложените съображения, КСКНСС, с решение по протокол № 21/29.09.2021 год. е предложила на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да изпрати повторно на министъра на правосъдието приетите по т. 22 от протокол № 2/28.01.2020 г. от съдийската колегия на ВСС предложения за законодателни изменения в ГПК, Закона за енергетиката и Закона за водите, като интензивна мярка за регулиране на натовареността на съдилищата и рационализиране на съдебния процес, с молба за предприемане на законодателна инициатива. Предложението на комисията е прието с решение на СК на ВСС по протокол № 34/05.10.2021 година.

1.2. Алтернативни способи за разрешаване на правни спорове

В търсене на различни подходи за преодоляване на неравномерната натовареност и повишаване качеството на правосъдието, една от предприетите от КСКНСС инициативи е фокусирана върху използването на алтернативните способи за разрешаване на правни спорове. Тя стартира през 2019 год. със сформирани работна група със задача изготвяне на стратегия и предложения за въвеждане на задължителната медиация като средство за регулиране на високата натовареност на съдилищата. Разработената от работната група Концепция за въвеждане на задължителна съдебна медиация по граждански и търговски дела предвижда конкретни стъпки и действия за въвеждане на института на задължителната съдебна медиация по определени видове граждански и търговски дела и надгражда постигнатото по проект „Насърчаване използването на медиацията като алтернативен способ за решаване на спорове“ по Оперативна програма „Добро управление“, реализиран от Министерство на правосъдието и Висшия съдебен съвет, по който са изградени пет пилотни центрове за медиация по апелативни райони.

Концепцията е приета с решение на КСКНСС по протокол № 2/03.02.2021 г. и е внесена за разглеждане в СК на ВСС. Съответно, с решение на СК на ВСС по протокол № 4/09.02.2021 г. Концепцията е приета за сведение и е изпратена на министъра на правосъдието.

Така разработената концепция намира практическа реализация в проект от Плана за възстановяване и устойчивост България 2030/MS Recovery and Resilience Plan SWD

(2021) с наименование: „Въвеждане на способности за алтернативно разрешаване на спорове (АРС) в съдебната система в България – пилотно въвеждане на задължителна съдебна медиация; доизграждане на мрежата от съдебни центрове във всички окръжни райони на страната“.

С решение по протокол № 13/08.07.2021г. пленумът на Висшия съдебен съвет създаде работна група като част от предвиденото по Дейност 1 от проекта, която има за задача да изготви план на необходимите промени в съдилищата и съдебните центрове за медации и да изготви всички необходими законодателни промени, свързани с реализацията на концепцията. В изпълнение на тези цели са проведени две заседания, на които са приети правила за работата на групата, определен е ръководител на групата – Даниела Марчева (член на ВСС и председател на КСКНСС), за координатори на групата са определени Биляна Гяурова Вегертседер (БИПИ) и адв.Албена Комитова-медиатор, както и са обсъдени различните аспекти от работата на групата - номенклатура на делата, по които ще се провежда задължителна първа медиационна среща, оптимална организация на работа на членовете в различните направления и други.

Във връзка с решението на СК на ВСС по протокол № 4/09.02.2021 г., т.20 с което Концепцията е приета за сведение и е изпратена на министъра на правосъдието, е получено писмо от г-жа Десислава Ахладова - министър на правосъдието за определяне на представители, които да вземат участие в междуведомствената работна група към МП във връзка с цитираното решение на съдийската колегия на ВСС. Писмото е разгледано от КСКНСС и с решение по протокол № 8/07.04.2021 год. Комисията е предложила на СК на ВСС конкретни представители, които да вземат участие в тази работна група. Предложението е прието с решение на колегията по протокол № 14/27.04.2021 година.

1.3. Вътрешни правила

1.3.1. Правила по приложението на чл.233, ал.6, предл.1 от Закона за съдебната власт (ЗСВ)

Разпоредбата на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ предвижда, че въз основа на степента на натовареност на съответния орган на съдебна власт ВСС определя допълнително възнаграждение на съдия, прокурор или следовател.

Стратигията през 2020 год. работа по изготвяне на Правила по приложението на чл.233, ал.6, предл.1 от ЗСВ продължи активно и през 2021 година.

В хронологичен порядък, КСКНСС, с решение по протокол № 3/19.02.2020 год., сформира работна група към комисията за изработване на правилата. Във връзка с нейната дейност, на заседание на комисията проведено на 10.02.2021 г., е приет доклад от г-жа Даниела Марчева - председател на комисията относно дейността на работната група, както и е приет за сведение изготвен проект на правилата. Проектът на правила е внесен за разглеждане в заседание на съдийската колегия на ВСС на 16.02.2021 г. и с нейно решение по протокол № 5/16.02.2021 г., т. 5 разглеждането на точката е отложено за следващо заседание.

Относително към тази тема е специалното внимание, обърнато в публикувания Доклад за върховенството на закона за 2020 г., върху повдигнатия вече от Съвета на Европа въпрос за критериите за допълнително възнаграждение във връзка с приетите от ВСС правила. Според GRECO — Доклад за оценка, препоръка X, т. 26, Венецианска комисия (CDL-AD(2010)004, т. 46 и 51) и Препоръка на Комитета на министрите на Съвета на Европа (CM/Rec(2010) 1, т. 55) те предоставят широки дискреционни правомощия на председателите на съдилищата, което създава рискове от неправомерно влияние. В резултат на тази констатация, с решение на пленума на ВСС по протокол № 26/22.10.2020 г. т. 32 е сформирана работна група състояща се от членове на комисия „Бюджет и

финанси“, Комисия по правни въпроси и представители на органи на съдебната власт (ВКС, ВАС и ПРБ). Поставената ѝ задача беше да предложи на пленума на ВСС изменение и допълнение на Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения на магистратите, с които да се определят ясни, обективни и прозрачни критерии при определянето на допълнителни възнаграждения и се ограничат дискреционните правомощия на административните ръководители в органите на съдебната власт.

Отчитайки, че работата на двете работни групи е взаимно обвързана и следва да бъде синхронизирана, доколкото във Вътрешните правила за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения са предвидени и случаите, в които органите на съдебната власт могат да получават допълнителни възнаграждения съгласно нормата на чл. 233, ал. 6 от ЗСВ, с решение на КСКНСС по протокол № 7/19.03.2021 г. проектът на Правила по приложението на чл. 233, ал. 6, предл. 1 от ЗСВ е изпратен на работната група, сформирана с решение на пленума на ВСС по т. 32 от протокол № 26/22.10.2020 година. Стремежът е уеднаквяване на критериите при определянето на допълнителните възнаграждения, както и обсъждане на възможността за инкорпориране на всички възможни хипотези за изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения в общ акт. Тъй като търсената цел за кодифициране на всички относими правила се оказва трудна за постигане, с решение на СК на ВСС по т. 50 от протокол № 24/22.06.2021 год. са приети Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ са приети, като предложеният чл. 4, ал. 3, т. 3 е изменен в хода на дискусиата.

Във връзка с приетите Правила за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ, на заседание на КСКНСС проведено на 30.06.2021 год. е внесено за разглеждане предложение във връзка с тяхното приложение и с решение по протокол № 15/30.06.2021 год. Комисията е възложила на експертите в отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС да изготвят анализ съгласно чл. 4 от правилата.

На 28.07.2021 год. в заседание на комисията е внесено предложение във връзка с Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ. По повод него, с решение по протокол № 16/28.07.2021 год. е приет изготвения от експертите в отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ анализ съгласно чл. 4 от Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ, съгласно който са определени:

- изключително натоварените съдилища по чл. 4, ал. 3, т. 1, т. 2 и т. 3 от правилата (Софийски градски съд, Административен съд – Пазарджик, Административен съд – Перник, Районен съд – Нова Загора, Районен съд – Перник, Районен съд – Пловдив и Районен съд – Бургас).

- високо натоварени съдилища по чл. 4, ал. 3, т. 1, т. 2 и т. 3 от правилата (Апелативен съд – София, Софийски районен съд, Административен съд – София-град, Административен съд – Кюстендил, Административен съд – Пловдив, Административен съд – Враца, Районен съд – Ихтиман, Районен съд – Лом, Районен съд – Пазарджик, Районен съд – Червен бряг и Районен съд – Чирпан).

С оглед правомощията им съгласно чл. 5, ал. 4 от правилата, комисията е изпратила решението си по протокол № 16/28.07.2021 год., ведно с изготвената от отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ информация съгласно чл. 4, ал. 3 от правилата, на административните ръководители, с оглед правомощията им по чл. 5, ал. 4 от правилата. Редом с това, комисията е приела за целесъобразно, съгласно чл. 6, ал. 1. т. 1 от правилата, да се изплати допълнително възнаграждение в размер на 3 (три) основни месечни възнаграждения на съдиите в изключително натоварените съдилища. Съгласно

чл. 6, ал. 1. т. 2 от правилата, съответно е прието да се изплати допълнително възнаграждение в размер на 2 (две) основни месечни възнаграждения на съдиите във високо натоварените съдилища. По отношение на съдиите във Върховния касационен съд и Върховния административен съд е прието за целесъобразно да се изплати допълнително възнаграждение в размер на 2 (две) основни месечни възнаграждения. В изпълнение на чл. 4, ал. 1 от правилата, решението на комисията ведно с изготвената от отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ информация, са изпратени на комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС, с оглед финансовото обезпечение за допълнителните възнаграждение на съдиите по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ.

Възникналата необходимост от решение по какъв начин да бъдат разпределени заложените в бюджета за 2021 г. средства за допълнителни трудови възнаграждения по чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ, при проведените обсъждания в комисията, е довела до определени констатации свързани с начина, по който се отчитат делата. В приетите от СК на ВСС и действащи към този момент Правила за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ са възприети три показателя, определящи съответната степен на натовареност на съдилищата: постъпили, свършени и свършени със същностен акт дела през съответния отчетен период. В хода на работата на комисията по установяване на реалната натовареност на съдилищата бяха установени редица проблеми, свързани с различната практика на отделните съдилища при образуване и администриране на делата, като напр. в ниско натоварени районни съдилища се отчита необичайно висок процент на делата, завършващи със същностни актове - приблизително между 35%-50%, което няма логично обяснение предвид факта, че не по-малко от 50% от всички постъпили дела са заповедни производства. Има твърдения за необичайно висок процент постъпили и свършени дела в районни съдилища, съставляващи заповедни дела, образувани по заявления срещу длъжници с адрес в друг съдебен район, което води до прекратяване поради местна неподсъдност на делото, но статистически така се постига изкуствено завишаване на първите два показателя, регламентирани в правилата.

Във връзка с прилагането на Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, предл. първо от ЗСВ за 2020 г., както и предвид нееднаквото прилагане на правилата, уредени в Правилника за администрацията в съдилищата (ПАС) за образуване и водене на делата в районните и окръжните съдилища, идентифицирани до този момент като проблем, КСКНСС е приела за наложително извършването на проверки за уточняване на достоверността и редовността на статистическите данни. Ето защо, с решение по протокол № 20/15.09.2021 год. е прието, че е налице необходимост от извършване на проверка относно достоверността на данните в отчетите на съдилищата за 2020 г. по следните критерии:

1. спазване на разпоредбите на чл. 80 от ПАС относно образуването на делата в съдилищата;

2. спазване на разпоредбата на чл. 80, ал. 10 от ПАС във връзка с образуването на делата при повторното постъпване на въззивни жалби след прекратяване на делото в окръжните съдилища и апелативните съдилища, в.т.ч. информация за броя на делата повторно внесени и образувани под нов номер след прекратяване на съдебното производство;

3. прекратените дела в рамките на 1 месец от датата на образуване на делото, както и основанието за прекратяване;

4. вписаните актове в книгите за откритите заседания по чл. 44 от ПАС, като проверката следва да обхваща:

- решения по чл. 235, ал. 5 ГПК (вкл. неприсъствени решения и решения при признаване на иска), като не следва да се отчитат спогодби, решения по чл. 247 ГПК за поправка на ОФГ, решения по чл. 51 ЗН, решения по чл. 250 ГПК за допълване на

постановени решения, съдебни актове за изменение на решението в частта за разносните, всички решения (вкл. определения с характер на решение), които се постановяват в закрито заседание, в.т.ч. информация за броя на делата;

- постановени присъди, брой постановени решения по НАХД, брой решения по чл. 78а НК, като не следва да се отчитат одобрените споразумения, в.т.ч. информация за броя на делата.

Комисията е приела проверката да бъде извършена в изключително и високо натоварените съдилища, определени по критериите в чл. 4, ал. 3, т. 3 и т. 6 от Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ, а именно: Апелативен съд – София; Софийски градски съд; Окръжен съд – Бургас; Окръжен съд – Варна; Окръжен съд – Видин; Окръжен съд – Сливен; Административен съд – Враца; Административен съд – Кюстендил; Административен съд – Пазарджик; Административен съд – Перник; Административен съд – Пловдив; Административен съд – Русе; Административен съд – Стара Загора; Административен съд – София-град; Софийски районен съд. Районен съд – Айтос; Районен съд – Ардино; Районен съд – Берковица; Районен съд – Брезник; Районен съд – Бургас; Районен съд – Ихтиман; Районен съд – Кърджали; Районен съд – Лом; Районен съд – Мадан; Районен съд – Малко Търново; Районен съд – Момчилград; Районен съд – Несебър; Районен съд – Нова Загора; Районен съд – Пазарджик; Районен съд – Перник; Районен съд – Пловдив; Районен съд – Разград; Районен съд – Смолян; Районен съд – Царево; Районен съд – Чепеларе; Районен съд – Чирпан.

Въз основа на приетите решения, КСКНСС е предложила, с решение по протокол № 20/15.09.2021 год. на СК на ВСС, да възложи на Инспектората към ВСС да извърши проверка в изброените органи на съдебната власт, съгласно приетите критерии. Предложеният на СК на ВСС от комисията срок за извършване на проверката е до 25.10.2021 година.

С решение на съдийската колегия по протокол № 32/21.09.2021 год. е възложено извършването на проверката от ИВСС в гореизброените органи на съдебната власт за периода 01.01.2020 год.-31.12.2020 год., с определен срок за това до 15.11.2021 год. и по предложените от комисията критерии.

След задълбочен анализ на постъпилите актове на ИВСС за резултатите от извършената проверка и извършване на статистическа съпоставимост и в резултат на прецизирането им, КСКНСС категорично приема, че са налице обосновани предпоставки за изменение на вече приетото от комисията по протокол № 16/28.07.2021 год. решение, с което бяха определени изключително натоварените и високо натоварените съдилища.

В по-голямата част от проверените съдилища е налице разлика между отчетените от тях дела, приключили с акт по същество, и установеното от ИВСС. След отразяване на категоричните данни на ИВСС в изходните данни за изчисляване на натовареността, се установи, че в групата на изключително натоварените съдилища остават Софийски градски съд, Административен съд – Пазарджик, Административен съд – Перник и Районен съд – Нова Загора, поради което приетото решение на комисията в тази част остава непроменено, съгласно решение по протокол № 23/17.11.2021 година.

Същевременно, за Районен съд – Перник, Районен съд – Пловдив и Районен съд – Бургас, при проверката на ИВСС и видно от съставените актове се установяват сериозни различия между проверените и декларираните в статистическите отчети дела, които приключват с акт по същество. Въпреки многократно даваните на съдилищата с решения на комисията указания за обхвата на делата, които влизат в този статистически показател, проверката на ИВСС е установила сериозни отклонения от дължимите параметри. Така например:

По отношение на Районен съд – Перник е установено, че от общо образувани 6729 бр. граждански дела (в това число 3 бр. върнати за доразглеждане под нов номер), частните

граждански дела са 4982 броя. От тях 4558 бр. са заповедни производства, а останалите 424 бр. са частни граждански дела. Прекратените поради неподсъдност в едномесечен срок частни граждански дела са 517 бр., а другите прекратени граждански дела са 81 бр., т.е. прекратените частни граждански дела в едномесечен срок съставляват не по-малко от 10% от всички образувани частни граждански дела. От друга страна, не може да не бъде отбелязано, че независимо от високата натовареност на съда, 72 % от гражданските дела в Районен съд – Перник представляват заповедни производства.

По отношение на Районен съд – Бургас извършената проверка от ИВСС е констатирала съществено несъответствие по отношение броя на делата, приключващи с решения по чл.235, ал.5 от ГПК, респективно броят на постановените присъди и постановените решения по НАХД, които се постановяват след като делото е насрочено в открито съдебно заседание и такова е проведено, възприети като индикатор за сложност на делата. Видно от изготвения от ИВСС акт, разликата след извършената от Инспектората проверка е с 476 бр. по-малко дела от посочените в отчета на Районен съд – Бургас за 2020 год., което намаляване се явява съществено и води до отпадане на съда от категорията на изключително натоварените съдилища и включването му в следващата група- на високонатоварените съдилища.

В Районен съд – Пловдив ИВСС е установил при проверката на делата с постановени с решение по чл.235, ал.5 от ГПК и вписаните актове в книгата за откритите съдебни заседания по чл.44 от ПАС, разлика от 764 бр. по-малко дела от данните за тях в отчета на съда за 2020 година. В същото време, от общ брой образувани частни граждански дела в Районен съд – Пловдив – 11 735 бр., 1080 бр. или 10 % от тях са прекратени в едномесечен срок от датата на тяхното образуване, като основна част от тях са изпратени по подсъдност.

Поради изложените констатации, с решение по протокол № 23/17.11.2021 год. КСКНСС е изменила решението си по протокол № 16/28.07.2021 год., т.3 е изключила от категорията на изключително натоварените съдилища съгласно чл. 4, ал. 3, т. 1, т. 2 и т. 3 от Правилата Районен съд – Перник, Районен съд – Пловдив и Районен съд - Бургас.

При извършената проверка, по отношение на Софийски районен съд е установено, че от общо отчетените 24004 бр.дела, приключили с акт по същество, 1221 броя дела не са открити от ИВСС. В РС-Смолян от общо отчетени 702 бр.дела, ИВСС е констатирал, че 322 бр. не следва да попадат в общия брой отчетени дела. В Районен съд - Разград от общо 875 бр. дела - 109 бр. дела също не следва да бъдат отчитани. Въз основа на коригирана статистика, получена от Районен съд – Червен бряг във ВСС, комисията, с решението си по протокол № 23/17.11.2021 год., е приела, че съдът следва да бъде изключен от групата на високо натоварените съдилища. В отчета на съда за 2020 год. общият брой решения по чл. 235, ал.5 от ГПК, постановените присъди, както и решенията по НАХД и чл. 78а от НК възлиза на 372 броя. След полученото писмо от съда, с коригирани данни, броят на актовете намалява съответно на 346 броя. След повторно обобщаване на данните за районните съдилища, натовареността по този показател за Районен съд – Червен бряг е намаляла, в резултат на което и въз основа на общите показатели, съдът е попаднал в групата на средно натоварените съдилища.

Извън обсъдените до тук съдилища, резултатите от извършените проверки на ИВСС и в останалите проверявани съдилища са довели до няколко важни изводи:

На първо място, категорично се доказва факта, че нееднаквото прилагане на заложените от комисията стандарти при отчитане на делата, които приключват с акт по чл. 235, ал.5 от ГПК, постановените присъди и решение по АНД след проведено открито съдебно заседание, са довели до недостоварност на статистическите данни за голяма част от проверените районни съдилища. Видно от резултатите от проверката, са установени съществени разминавания в отчетените данни за 2020 год. от съдилищата и установеното при проверката. Така например освен разликата констатирана в Районен съд –Бургас и

Районен съд – Пловдив, впечатление правят разликите в отчетените данни за Районен съд – Разград (109 бр. актове), Районен съд – Смолян (322 бр. актове), Районен съд – Чепеларе (49 бр. актове), Районен съд – Айтос (57 бр. актове) и т.н..

От общо 22 проверени районни съдилища, само за 5 съдилища липсва констатация за недостоверност на данните по визирания показател, като това са съдилищата в Брезник, Пазарджик, Царево, Ихтиман, Ардино.

Констатираните разлики са изключително тревожни за комисията, още повече имайки предвид, че в обхвата на проверката на ИВСС не попадат всички съдилища, а само определена част от тях, съгласно решение на съдийската колегия от по протокол № 32/21.09.2021 година.

Както по-горе вече беше изтъкнато, прилагането на Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдиите по реда на чл.233, ал.6, изр. първо от ЗСВ среща сериозни затруднения и поради нееднаквото прилагане на правилата, уредени в ПАС по отношение образуването и воденето на делата в районните и окръжните съдилища. С оглед идентифицирани до този момент проблеми, преодоляването на които изисква и промяна в ПАС, КСКНСС, със свое решение по протокол №20/15.09.2021 год., е приела за необходимо да бъде извършена промяна на разпоредбата на чл. 80, ал. 10 от ПАС, съгласно която при повторно постъпване в съда на въззивни жалби по граждански, търговски и наказателни дела, по които производството по делото е било прекратено и делото е върнато на първоинстанционния съд за поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разноските на решението или отстраняване на нередовности и за администриране на жалбата, делото се образува под нов номер и се разпределя на първоначалния съдия-докладчик, като тези случаи се отчитат в отделна графа в статистическите формуляри, както и в съответния софтуер за случайно разпределение на делата.

Съобразявайки гореописаните различни подходи при образуване и администриране на делата, по предложение на КСКНСС съдийската колегия със свое решение по протокол № 22/09.07.2019 год. е възложила на ИВСС да включи в годишните си проверки на съдилищата да проверява организацията по образуването и движението на делата съобразно ПАС и при разнопосочни практики да информира ВСС. Няма данни да е постъпвала информация от ИВСС по повод на това решение на СК на ВСС.

С оглед всичко гореизложено, на заседанието проведено на 17.11.2021 год. КСКНСС е обсъдила, че макар Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдиите по реда на чл.233, ал.6, изр. първо от ЗСВ да въвеждат известен качествен критерий при отчитане на статистическите данни за натовареността на съдилищата, основният и най-важен подход за измерване на натовареността е регламентиран в ПОНС. Тези правила са изменени нееднократно през последните две години в резултат на активната работа на членовете на работните групи по ПОНС. Отделно от това, ЕИСС е внедрена от 2021 год. във всички съдилища и модул „Натовареност“ би следвало да бъде напълно готов за безпроблемно отразяване на данните за натовареността на всеки един съдия.

С оглед визираните обстоятелства комисията е изразила намерение, че считано от 01.01.2022 г. степента на натовареност на съдилищата и индивидуалната натовареност ще бъдат с достоверен и обективен източник, който ще отчита не само броя, но и сложността и тежестта на делата, и най-вече реално положените усилия от всеки един съдия в неговата дейност.

В тази връзка от КСКНСС, с решение по протокол № 25/08.12.2021 год. е внесено предложение до СК на ВСС за допълнение на ПОНС, което се регламентира, че считано от 1 януари 2022 година, съдийската колегия на ВСС ще анализира и отчита степента на натовареност на съдиите и на съдилищата съобразно данните от модул „Натовареност“ в ЕИСС и СИНС за административните съдилища.

Както беше посочено по-горе, с решение по протокол № 23/17.11.2021 год. КСКНСС е изменила решението си по протокол № 16/28.07.2021 год., т. 3, като изчерпателно и окончателно е определила съдилищата, които остават в категорията на изключително натоварените съдилища и съдилищата, които се изключват от тази категория, съдилищата, които остават в категорията на високо натоварените съдилища, кои се изключват от нея и кои се включват в нея. Със същото решение КСКНСС е предложила на съдийската колегия на ВСС да определи степен на натовареност на съдилищата, изчерпателно изброени по категории съгласно отделните хипотези на чл. 5 от Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ. Решението е изпратено на Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС, по компетентност, като е прието и решението да се публикува на интернет страницата на Висшия съдебен съвет, съгласно чл. 5, ал. 4 (изм. с решение на СК на ВСС по протокол № 41/17.11.2021 год.) от Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ. КСКНСС е уведомила административните ръководители на съдилищата, че съгласно чл. 5, ал. 4 (изм. с решение на СК на ВСС по протокол № 41/17.11.2021 год.) от правилата, могат да подадат възражение срещу предложението на комисията до съдийската колегия на ВСС в тридневен срок от публикуването му на интернет страницата на ВСС. Предложението е внесено за разглеждане от СК на ВСС в заседание, насрочено за 23.11.2021 година.

На заседание на КСКНСС проведено на 08.12.2021 год. е разгледано искане от административния ръководител на Административен съд – София-област във връзка с Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии по реда на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ. Комисията е приела за сведение искането и е аргументирала задълбочено своето решение, което е изпратено на административния ръководител на Административен съд – София-област.

Административният ръководител на Районен съд - Варна в свое писмо до председателя на КСКНСС е отправил молба за допълнителни указания по прилагането на Правилата за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения на съдии, по реда на чл. 233, ал. 6, изр. първо от ЗСВ. На заседанието на КСКНСС проведено на 08.12.2021 год., комисията е обсъдила искането и е приела решение, с което изпраща писмото на административния ръководител на Районен съд - Варна на Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на Висшия съдебен съвет, по компетентност.

3.2. Индекси за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове по граждански и търговски дела в районните и окръжните съдилища

Работата по изменението и допълнението на Индексите за резултатите от инстанционната проверка и Указанията за тяхното прилагане продължи през 2021 година.

Във връзка с изготвен експертен доклад относно Индексите за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове и Указанията за тяхното поставяне след връщане на делата по граждански, търговски, фирмени, наказателни и административни дела, КСКНСС е възложила с решение по протокол № 10/21.04.2021 год. на г-жа Атанаска Дишева - заместник-председател на КСКНСС да предприеме необходимите действия относно изготвяне на окончателен вариант на Индексите за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове и Указанията за тяхното поставяне след връщане на делата по граждански, търговски, фирмени, наказателни и административни дела, в срок до 14.05.2021 година.

С решение по протокол № 12/19.05.2021 год. КСКНСС е изпратила проекта на Индексите за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове и Указанията за тяхното поставяне след връщане на делата по граждански, търговски, фирмени, наказателни и административни дела на постоянните работни групи по граждански,

търговски и фирмени дела, по наказателни дела и по административни дела, за изразяване на становища и окончателни бележки, в срок до 25.05.2021 година. Комисията е възложила също така на г-жа Атанаска Дишева – зам. председател на КСКНСС, да предприеме необходимите действия за отразяване на направените бележки и изразени становища в проекта на Индексите за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове и Указанията за тяхното поставяне след връщане на делата по граждански, търговски, фирмени, наказателни и административни дела. Прието е, че в случай, че до следващото заседание на КСКНСС постъпят каквито и да са бележки, предложения и/или становища по проекта, същият да бъде внесен за обсъждане в нейно заседание. В случай, че по така изготвения проект не постъпят каквито и да са бележки, предложения и/или становища, комисията е приела проектът на Индексите за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове по граждански, наказателни и административни дела и Указанията за тяхното поставяне след връщане на делата да се публикува на интернет-страницата на Висшия съдебен съвет, както и да се изпрати окръжно писмо до всички съдилища, с което да бъдат уведомени, че съдиите могат да изразят становища по проекта.

С решение по протокол №13/02.06.2021 год. на КСКНСС, е прието проектът на Индексите за резултатите от инстанционната проверка на съдебните актове по граждански, наказателни и административни дела и Указанията за тяхното поставяне след връщане на делата да се публикува на интернет-страницата на ВСС, както и да се изпрати окръжно писмо по служебните страници до всички съдилища, с което да бъдат уведомени, че съдиите могат да изразят становища по проекта в срок до 21.06.2021 г. Комисията е решила проектът на документа, да се внесе ведно с постъпилите становища в заседание на КСКНСС на 23.06.2021 година.

С решение по протокол № 15/30.06.2021 год. на КСКНСС е прието проектът на Правила за определяне и поставяне на Индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка и от производствата за възобновяване по наказателни дела, с отразените в него становища от съдилищата (Правилата), да се изпрати на постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела, наказателни дела и административни дела, за изразяване на становище.

С решение на КСКНСС по протокол № 16/28.07.2021 год., подготвен проект на Правилата, ведно с постъпилите становища, е изпратен на членовете на съдийската колегия на ВСС, за запознаване, с оглед предстоящо внасяне в СК на ВСС. По т.2.2. от същото решение проектът, с отразените в него становища на съдиите от страната, е изпратен и на постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела, по наказателни дела и по административни дела, с молба за изразяване на становище в срок до 10.09.2021 година.

С решение по протокол № 21/29.09.2021 год. КСКНСС е внесла за обсъждане в заседание на СК на ВСС проекта на Правилата и е приела да предложи на съдийската колегия на ВСС същият, ведно с изразените становища от съдилищата, да се изпратят на председателите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, за изразяване на становище от страна на съдиите в двуседмичен срок. Решение в изложения смисъл е прието от СК на ВСС по т. 7 от протокол № 34/05.10.2021 година.

С решение по протокол № 26/10.12.2021 год. КСКНСС е одобрила изготвен проект на Правилата и е приела същите да започнат да се прилагат, считано от 01.01.2022 година. С решение по т. 1.2. комисията е приела, че следва да бъдат обявени за загубили значението си Указанията за поставяне на Индекси за резултати от инстанционната проверка на съдебни актове по граждански, наказателни дела и административни дела в районните, административните, окръжните и военните съдилища, във военно-апелативния съд и апелативните съдилища, приети с решение по протокол № 14 от 23.03.2015 г., т.13.2. на ВСС.

По т.1.3. от същото решение, комисията е приела, че следва да бъдат извършени промени в статистическите форми за отчет за дейността на съдилищата в съответствие с Правилата. С решение по т.1.4. КСКНСС е внесла проекта на решение за приемане на Правила за определяне и поставяне на Индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка и от производствата за възобновяване по наказателни дела, в заседание на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, насрочено за 14.12.2021 година.

Правилата за определяне и поставяне на Индекси на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка и от производствата за възобновяване по наказателни дела, са приети с решение по протокол № 45/14.12.2021 год. на СК на ВСС, считано от 01.01.2022 година.

3.3. Предложения за изменение и допълнение на Правилата за оценка на натовареността на съдилищата (ПОНС)

Съществена част от дейността на КСКНСС и през 2021 година е свързана с изменението и допълнението на Правилата за оценка натовареността на съдиите (ПОНС) и приложенията към тях.

Съгласно Механизъм за наблюдение на прилагането на Правилата за оценка на натовареността на съдиите, приет с решение по протокол № 22/29.06.2016 г., т.5 на КСКНСС, към комисията се сформират работни групи по наказателни дела, по граждански, търговски и фирмени дела и по административни дела, които я подпомагат в нейната дейност.

С оглед актуализацията на ПОНС, през изтеклата календарна година са предприети поредица действия от страна на Комисията по възлагане на постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела, по наказателни дела и по административни дела изготвяне на предложения за изменение на правилата, тяхното последващо обсъждане на заседанията на комисията и внасянето им за решаване от СК на ВСС.

По повод постъпилото на 14.10.2020 г. предложение от Софийския апелативен съд за изменение за изменение на Приложение № 5 към ПОНС, комисията, в края на 2020 год. (решение по протокол № 12/21.10.2020 г.), е изпратила предложението на САС до ръководството на СГС и СРС за изразяване на становище. На 14.12.2020 г. комисията е изпратила на постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела, по наказателни дела и по административни дела, сформирани към КСКНСС, постъпилите предложения от председателите на трите софийски съдилища - СРС, СГС и САС, за обсъждане и изготвяне на становище по предложените варианти за изменение на Приложение № 5 „Дейности на административните ръководители” от ПОНС. След постъпили становища и проведено обсъждане КСКНСС е приела решение по протокол № 1/20.01.2021 год., с което е предложила на СК на ВСС да измени и допълни, считано от 01.01.2021 год. Приложение № 5 „Дейности на административните ръководители“ – неразделна част от ПОНС, както следва:

А/ между групите за съдилища с щатен брой съдии: 40+ и с щатен брой съдии: 100+ се допълват следните нови групи за съдилища:

- „щатен брой съдии: 60+, със среден брой часове за административна дейност на председателя на съда - 1000 и на заместник-председателя - 720“;

- „щатен брой съдии: 80+, със среден брой часове за административна дейност на председателя на съда - 1100 и на заместник-председателя - 840“;

Целта на промяната на Приложение № 5 от ПОНС е да доведе до по-детайлно диференциране на времето отделяно за административни дейности и по-коректно отчитане на работата в съдилищата с над 60 и с над 80 съдии по щат, като същевременно се запази съществуващата до момента времева стойност за най-многочислените съдилища

/с повече от 100 съдии по щат/, тоест, диференцирането да остане в рамките на максималните стойности, установени в рамките на емпиричните изследвания, проведени при приемането на ПОНС.

Предложението на КСКНСС е възприето и с решение по протокол № 2/26.02.2021 год. на СК на ВСС е направена промяна в Приложение № 5 в гореописания смисъл. По повод това решение е постъпила молба от административния ръководител на Апелативен съд – София относно отчитането на натовареността в ЕИСС, която с решение на КСКНСС по протокол № 7/19.03.2021 год. е изпратена на „Информационно обслужване“ АД.

С решение по т. 30 от протокол № 43/08.12.2020 год., въз основа на предложението на комисията, СК на ВСС е приела изменения и допълнения в ПОНС, както и измененията и допълнения в Приложения 1.3, 2.4, 3.3 и 3.4 към правилата. В тази връзка, в КСКНСС е постъпил сигнал от Милен Василев - съдия в Апелативен съд – София за неизпълнение на цитираното решение. Полученият сигнал е изпратен по компетентност на отдел „Единна информационна система на съдилищата“, дирекция „ИТСС“ в АВСС и е възложено на г-жа Атанаска Дишева – член на ВСС и на КСКНСС да предприеме необходимите действия, с оглед събиране на информация от всички съдилища, които работят с ЕИСС относно правилното функциониране на модул „Натовареност“ съгласно приетите от съдийската колегия Правила за оценка на натовареността на съдиите.

В заседание на комисията, проведено на 24.02.2021 год., е разгледано постъпило писмо от „Информационно обслужване“ АД относно актуализиране на мапинг таблици за отразяване на съответните процесуални действия от Приложение № 2.4 за наказателни дела и Приложение № 3.4 за граждански и търговски дела от ПОНС, с оглед автоматичното изчисляване на натовареността на съдиите в ЕИСС. С решение по протокол № 5/24.02.2021 год. писмото е изпратено на постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела и по наказателни дела, за изготвяне на становище.

Във връзка с постъпило предложение от г-жа Иваничка Славкова, заместник-председател на ОС – Варна и член на работната група за наказателни дела, относно допълване на Приложение № 2.5 към ПОНС, КСКНСС с решение по протокол № 7/19.03.2021 год. е изпратила същото на останалите членове на работната група по наказателни дела за изразяване на писмено становище.

Изпратеното на работната група по наказателни дела предложение на съдия Иваничка Славкова – заместник председател на ОС – Варна за допълване на Приложение № 2.5 за наказателни дела от ПОНС е одобрено. Въз основа на това, с решение на КСКНСС по протокол № 8/04.07.2021 год. предложението е одобрено и е предложено на СК на ВСС да допълни Приложение № 2.5 за наказателни дела към ПОНС, като:

- В т.3 за РС „Изготвяне на удостоверения за наложени конфискация, глоба, съдебни разноски по РР 2005/214/ПВР и РР 2006/783/ПВР; Изготвяне на удостоверения по РР 2008/947/ПВР; Изготвяне на удостоверение по други Рамкови решения“ ОПРЕДЕЛЯ допълнителен коефициент за тежест - 1.

- В т. 6 за ОС „Произнасяне по разноски по решения на НБПП, както и по допълнително претендирани разноски от страни, както и когато това се дължи на пропуск на горна инстанция“, ОПРЕДЕЛЯ допълнителен коефициент за тежест - **0,6**.

Предложението на КСКНСС е прието с решение по протокол № 14/27.04.2021 год. на съдийската колегия на ВСС.

Предвид обстоятелството, че регламентацията на натовареността в ПОНС е специфично ориентирана към индивидуалната натовареност, на заседание проведено на 04.07.2021 год., комисията е обсъдила предложение направено от г-жа Даниела Марчева – председател на КСКНСС, относно определянето на норма на натовареност и на съдилищата, която да бъде регламентирана в правила, инкорпорирани в ПОНС. Така направеното предложение е прието с решение на КСКНСС по протокол № 8/07.04.2021 год. и е предложено на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да вземе решение за

сформиране на работна група за допълнение и изменение на ПОНС, касаещо редът, условията и критериите за оценяване натовареността на съдилищата. СК на ВСС, с решение по протокол № 12/13.04.2021 г. съответно е сформирала работна група за допълнение и изменение на ПОНС, а с решение по протокол № 14/27.04.2021 год. е одобрила поименния ѝ състав, предложен от КСКНСС с нейно решение по протокол № 10/21.04.2021 година.

На заседание на КСКНСС, проведено на 07.04.2021 год., е разгледано и прието за сведение писмо на г-жа Вероника Имова - член на ВСС, координатор в екипа за управление на проект „Създаване на модел за оптимизация за съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ и член на работната група за промени в ЕИСС относно предоставяне на актуализирани мапинг-таблици по видове наказателни и граждански дела във връзка с актуализиране функционалностите на ЕИСС. С решение на комисията по протокол №8/07.04.2021 год. г-жа Вероника Имова е уведомена за предприетите до момента действия. Със същото решение е отправено искане за съдействие за предоставяне от страна на „Информационно обслужване“ АД на работна версия на таблиците с процесуалните етапи и изразяване на съгласие от тях за провеждане на онлайн среща с работните групи. Във връзка с полученото писмо, КСКНСС също така е възложила със свое решение по протокол № 10/21.04.2021 год. на г-жа Атанаска Дишева - заместник-председател на комисията, да организира съвместно провеждане на онлайн среща на постоянната работна групи по наказателни дела и представители на „Информационно обслужване“ АД, на която да бъдат обсъдени идентифицираните от разработчика на ЕИСС казуси относно функционирането на модула за натовареност в ЕИСС, както и изработването на актуални мапинг-таблици, в които да бъдат отразени промените във връзка с приетите от съдийската колегия на ВСС изменения и допълнения в Приложение 2.4 и 2.5 за наказателни дела към ПОНС. Със същото решение, на г-жа Дишева е възложено да организира такава среща и между постоянната работна групи по граждански, търговски и фирмени дела и представители на „Информационно обслужване“ АД, на която да бъдат обсъдени същите въпроси, както и изработването на актуални мапинг-таблици, в които да бъдат отразени промените във връзка с приетите от съдийската колегия на ВСС изменения и допълнения в Приложение 3.3 и 3.4 за граждански, търговски и фирмени дела към ПОНС. С решение по т. 4.4. от същия протокол, КСКНСС е определила г-жа Атанаска Дишева да предприема всички необходими действия свързани с работата на работните групи, сформирани към КСКНСС с нейно решение по т. 7 от протокол № 7/27.05.2020 година.

Получено от г-жа Вероника Имова писмо е било разгледано на заседание на комисията, проведено на 21.04.2021 година. С решение по протокол № 10/21.04.2021 год. г-жа Имова е уведомена за предприетите до момента действия от постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела и по наказателни дела относно констатираните пропуски в модула за натовареност, за които е била уведомена КСКНСС. В тази връзка, комисията е взела и решение, с което е възложила на г-жа Атанаска Дишева да изготви и подпише писмото до г-жа Вероника Имова.

На заседание на КСКНСС, проведено на 30.06.2021 год., е разгледано предложение от работните групи по граждански, търговски и фирмени дела и по наказателни дела във връзка с писма вх.№ ВСС-495/19/22.02.2021 г. на „Информационно обслужване“ АД и изх. № ВСС-495/19/15.04.2021 г. на г-жа Вероника Имова.

С решения от проведеното заседание комисията е приела за сведение паметни записки от заседания на работната група по граждански, търговски и фирмени дела, сформирани към КСКНСС, както следва:

1) от среща проведена на 26.04.2021 г. в частта относно обсъждане и решения по т. 1-6;

2) от среща проведена на 04.06.2021 г. в частта относно обсъждане и решения по т. 1, ведно с приложен към нея окончателен вариант на мапинг-таблица.

С решение по т.12.2. от същия протокол комисията е приела попълнената мапинг-таблица, представляваща приложение към паметна записка от заседание проведено на 04.06.2021 г. и е предоставила същата чрез госпожа Вероника Имова на разработчика на ЕИСС - „Информационно обслужване“ АД, за отразяване на съответните процесуални действия от Приложение № 3.4 и Приложение № 3.3 за граждански и търговски дела (*изм. и доп. с пр. № 43/08.12.2020 г. на СК на ВСС*) от ПОНС, с оглед автоматичното изчисляване на натовареността на съдиите в ЕИСС.

С решение по т. 12.3. от протокола комисията е приела за сведение две паметни записки от заседания на работната група по наказателни дела - първата от проведено заседание на 28.04.2021 г., а втората от заседания, проведени на 04.06.2021 г. и съответно 07.06.2021 г., ведно с приложени окончателен вариант на мапинг-таблица.

С решение по т. 12.4. от протокола комисията е приела попълнената мапинг-таблица, представляваща приложение към паметна записка от заседанията проведени на 04.06.2021 г. и 07.06.2021 г., и е предоставила същата, чрез госпожа Вероника Имова на разработчика на ЕИСС - „Информационно обслужване „АД, за отразяване на съответните процесуални действия от Приложение № 2.4 за наказателни дела (*изм. и доп. с пр. № 43/08.12.2020 г. на СК на ВСС*) от ПОНС, с оглед автоматичното изчисляване на натовареността на съдиите в ЕИСС.

Във връзка с писмо изх. № ВСС-495/19/26.04.2021 г. на г-жа Вероника Имова, с решение по т. 13.1. от протокол № 15/30.06.2021 год., КСКНСС е приела за сведение паметни записки от заседания на работната група по граждански, търговски и фирмени дела, сформирани към КСКНСС, както следва:

1) от среща проведена на 26.04.2021 г. в частта относно обсъждане и решения по т. 7 и т. 8;

2) от среща проведена на 04.06.2021 г. в частта относно обсъждане и решения по т. 3.

С решение по т.13.2. комисията е одобрила направеното от работната група по граждански, търговски и фирмени дела, сформирани към КСКНСС, предложение делата по чл. 306, вр. чл. 304 АПК, когато се разглеждат от районните и окръжните съдилища, да се образуват като граждански дела в група 0800-1 от Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела, като се добавят следните кодове:

0801-1 „Производства по чл. 306, ал. 2 от АПК“ и законов текст: „чл. 306, ал. 2 във вр. с чл. 304 АПК“ за делата разглеждани от едноличен състав и

0802-1 „Производства по чл. 306, ал. 5 АПК - тричленни състави“ за делата разглеждани от тричленен състав.

Така приетите решения по т. 13.1. и 13.2., ведно с паметните записки, са изпратени на г-жа Вероника Имова за преценка и предприемане на последващи действия във връзка с необходимостта от разглеждане на материалите от Работната група за последващ мониторинг по отношение оптимизацията на ЕИСС (*сформирана с решение на Пленума на ВСС по т.4.2 от протокол №26/22.10.2020 год.*) и обсъждане възможността за създаване на нова функционалност в ЕИСС за сформирани на 3-членни състави в районните съдилища, с оглед прилагането на чл. 306, ал. 5 АПК, и възлагане на разработчика на ЕИСС създаването на същата.

Когато се обсъжда ролята на ПОНС следва да се отчита, че тя се обективира и намира практическо приложение посредством модул „Натовареност“ в ЕИСС (*бел. съгласно техническата спецификация към договора за разработка на ЕИСС, модулът представлява система за практическо прилагане на ПОНС*). Своевременно извършващите се при констатирана необходимост от това или, с оглед тяхното адаптиране към действащото законодателство актуализации на правилата не биха имали смисъл, ако

въпреки тях натовареността на съдиите не се измерва правилно, което е функция на модул „Натовареност“ в ЕИСС. Ето защо, във връзка с констатирани проблеми свързани с правилното функциониране на модул „Натовареност“ в ЕИСС, на заседание на комисията, проведено на 29.09.2021 год. комисията е приела решение по протокол № 21/29.09.2021 год. да се изиска от постоянните работни групи по граждански, търговски и фирмени дела и по наказателни дела становище относно правилното функциониране на модул „Натовареност“ в ЕИСС съгласно ПОНС. Решението на комисията е провокирано от приетите през 2019 год. изменения и допълнения в ПОНС, с които се възприе изцяло нова концепция за формиране коефициента за тежест на делата, а именно всяко едно дело се отчита на конкретен съдия, като процент от съответния коефициент се начислява за всеки един от процесуалните етапи, определени с отделни приложения за граждански, търговски и фирмени дела, за наказателни дела и за административни дела.

Промяната на правилата и въвеждането на процесуални етапи при определяне на натовареността съвпаднаха с внедряването на ЕИСС. Една от ключовите цели по проекта беше повишаване на качеството и ускоряване на правораздаването и модернизирание на съдебната система посредством утвърждаване принципите на достъп до правосъдие чрез промяна на съдебната карта, разработване на специализирани информационни системи и предоставяне възможност на Висшия съдебен съвет за наблюдение в реално време върху развитието на съдебната карта, натовареността на съдилищата и прокуратурите и взимане на информирани управленски решения за оптимизиране на дейността.

Основната цел е оценка натовареността на съдията въз основа на необходимо присъщото време за разглеждане и приключване на делата от различен вид съгласно предварително изработен класификатор от групи дела. Конкретно описани в техническата спецификация към договора са параметрите, в които следва да бъде разработен модулът, какви функционалности следва да поддържа той, кой може и какво може да бъде въведено в него, както и какво трябва да изчислява и какви справки да позволява да бъдат извличани. С цел подпомагане работата на „Информационно обслужване“ АД и обезпечаване правилното функциониране на модул „Натовареност“, сформирани към КСКНСС работни групи по граждански, търговски и фирмени дела и по наказателни дела активно участват в изработването на мапинг-таблици, които да бъдат в основата на автоматизираното изчисляване на натовареността.

Независимо обаче от всички предприети действия от страна на Висшия съдебен съвет и в частност на КСКНСС, както и поредицата проведени между работните групи и разработчика на системата срещи, през изтеклата година продължиха да се констатират пропуски и недостатъци във функционирането на модула за натовареност в ЕИСС, основаващи се на сигнали от съдилищата, че модулът за натовареност в ЕИСС не изчислява правилно натовареността на съдиите. В тази връзка, комисията счита, че е необходимо ясно да се идентифицират всички съществуващи проблеми във функционирането на модул „Натовареност“ в ЕИСС, причините от които произтичат и техният характер и своевременно да се предприемат необходимите действия за тяхното отстраняване. Водена от изложеното, с решение по протокол №21/29.09.2021 год. КСКНСС е предложила на СК на ВСС да се изиска информация от работната група за последващ мониторинг по отношение на изпълнението на предложенията за оптимизация на ЕИСС, сформирани с решение на пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 26/22.10.2020 г., т. 4.2. относно:

- идентифицирани проблеми във функционирането на модул „Натовареност“ в ЕИСС и причините от които те произтичат;
- изпратени ли са идентифицираните проблеми към Системата за регистриране и управление на заявки за проблеми и дефекти;
- отстранени ли са идентифицираните проблеми от Изпълнителя на проекта „Информационно обслужване“ АД.

С решение по т. 6 от протокол № 34/05.10.2021 год., СК на ВСС е приела за сведение становищата на Мария Терзийска - заместник-председател на Окръжен съд - Варна, Десислава Манасиева-Жекова - заместник-председател на Районен съд - Варна, и Радостина Данаилова - съдия в Софийски градски съд - представители на работната група по граждански, търговски и фирмени дела, както и на Иваничка Славкова - заместник-председател на Окръжен съд - Варна, Магдалена Станчевска - заместник-председател на Окръжен съд - Ловеч, Даниела Борисова-Райчинова - съдия в Софийски градски съд, и Калин Калпакчиев - съдия в Апелативен съд - София - представители на работната група по наказателни дела. Прието е становищата да бъдат изпратени на работната група за последващ мониторинг по отношение на изпълнението на предложенията за оптимизация на ЕИСС, както и да се изиска информация от нея по отношение на изпълнението на предложенията за оптимизация на ЕИСС по предложените от КСКНСС по-горе въпроси.

На заседание на КСКНСС, проведено на 24.11.2021 год., членовете на комисията са обсъдили с поканените на заседанието членове на работната група по граждански, търговски и фирмени дела към КСКНСС и представителите на „Информационно обслужване“ АД направеното от г-жа Терзийска и г-жа Жекова предложение по отношение съществуващите проблеми по функционирането на модул „Натовареност“ в ЕИСС за граждански, търговски и фирмени дела, в резултат на което предложението е прието с решение на комисията по протокол №24/24.11.2021 година. Прието от комисията със същото решение, е да се изпрати предложеният вариант на мапинг-таблицата по приложения 3.3. и 3.4. по граждански, търговски и фирмени дела на „Информационно обслужване“ АД с нанесените в нея финализиращи резултати, като разработчика следва да имплементира същите в модула за натовареност в ЕИСС, като се дава възможност на разработчика да извърши конкретни промени в мапинг-таблицата съгласно приетото предложение. С оглед по-добра оперативност, допълнената от „Информационно обслужване“ АД мапинг-таблица по приложения 3.3. и 3.4. за граждански, търговски и фирмени дела е прието да бъде изпратена за одобрение на членовете на работната група по граждански, търговски и фирмени дела към КСКНСС. Предложението да не се извършва преизчисляване на процента от коефициента за тежест по делото, който е бил начислен преди отразяването на съответен коригиращ коефициент е прието да се обсъди с членовете на работната група по наказателни дела към КСКНСС.

С решение на КСКНСС по протокол № 25/08.2021 год. е внесено предложение до СК на ВСС за допълнение на ПОНС, което регламентира, считано от 1 януари 2022 година съдийската колегия на ВСС да анализира и отчита степента на натовареност на съдиите и на съдилищата съобразно данните от модул „Натовареност“ в ЕИСС и СИНС за административните съдилища¹

Във връзка с писма от г-жа Вероника Имова относно постъпило писмо от „Информационно обслужване“ АД с поставени въпроси, с оглед правилното залагане на актуализираните мапинг-таблицы приети от КСКНСС с решение по протокол №15/30.06.2021 г. в ЕИСС, с решение по проект № 25/08.12.2021 год. КСКНСС е приела за сведение паметна записка от видеоконферентна среща на работната група по граждански, търговски и фирмени дела, сформирана към КСКНСС, проведена на 18.11.2021 г. ведно с приложен към нея окончателен вариант на мапинг-таблица. По т.15.2. от решението комисията е приела попълнената мапинг-таблица, представляваща приложение към паметна записка от видеоконферентната среща, проведена на 18.11.2021 г. и я е изпратила на разработчика на ЕИСС „Информационно обслужване“ АД, за отразяване на

¹ Подробни мотиви за това решение са изложени в раздел 3.3 отнасящ до Правила по приложението на чл.233, ал.6, предл.1 от Закона за съдебната власт.

съответните процесуални действия от Приложение № 3.3 и Приложение № 3.4 за граждански, търговски и фирмени дела (*изм. и доп. с пр. № 43/08.12.2020 г. на СК на ВСС*) от ПОНС, с оглед автоматичното изчисляване на натовареността на съдиите в ЕИСС. По т.15.3. от решението са приети за сведение три паметни записки от видеоконферентни срещи на работната група по наказателни дела, сформирана към КСКНСС, както следва:

- 1) от среща проведена на 17.11.2021 г.;
- 2) от среща проведена на 24.11.2021 г.;
- 3) от среща проведена на 03.12.2021 г., ведно с приложен към нея окончателен вариант на мапинг-таблица.

Съгласно т. 15.4. от решението, комисията е приела попълнената мапинг-таблица, представляваща приложение към паметна записка от видеоконферентната среща проведена на 03.12.2021 г. и е изпратила на разработчика на ЕИСС „Информационно обслужване“ АД, за отразяване на съответните процесуални действия от Приложение № 2.5 за наказателни дела (*доп. с пр. № 14/27.04.2021 г. на СК на ВСС*) от ПОНС, с оглед автоматичното изчисляване на натовареността на съдиите в ЕИСС. Решенията на комисията по т. 15.1 - 4 ведно с паметните записки от проведените видеоконферентни срещи на работните групи по граждански, търговски и фирмени дела и по наказателни дела и окончателните варианти на мапинг-таблиците са изпратени на госпожа Вероника Имова за сведение.

С решение по т. 15.6. КСКНСС е одобрила направените от работната група по наказателни дела предложения за изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела в Приложение № 2 за наказателни дела и в Приложение № 2.5 за наказателни дела към ПОНС, както и в Правилата за оценка натовареността на съдиите, взети в заседанието, проведено на 03.12.2021 г. и отразени в паметната записка от същата дата. Проект на решение за изменение и допълнение в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, както и на ПОНС и приложенията към тях е внесен в заседание на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, насрочено за 14.12.2021 г., като КСКНСС е предложила на СК на ВСС да приеме следните решения:

1. Изменя и допълва Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, както следва:

1.1. Заличава в код 601 (група 8 на Приложение № 2.1 към ПОНС) с описание: „Престъпления против брака и семейството“ законовия текст: „чл.182“;

1.2. Създава нов код 1760 за районните съдилища и 6060 за окръжните съдилища, и двата с описание: „Престъпление против брака и семейството“, законов текст: „чл.182 НК“ и разпределя в група 22 на Приложение № 2.1 към ПОНС;

1.3. В код 2250 (група 29 на Приложение № 2.2 към ПОНС) допълва описанието на кода, като добавя текста: „...и производства по чл. 474, ал. 3 НПК (за АС)“;

2. Коефициентите за тежест на делата по кодовете, описани в т. 1.2., съответстват на коефициентите за тежест на делата в съответната група на Приложение № 2.1 към Правилата за оценка на натовареността на съдиите.

3. Изменя и допълва Приложения № 2.1, 2.2 и 2.3 за наказателни дела към ПОНС, както следва:

3.1. В група 22 на Приложение № 2.1 (коефициент за тежест 1) добавя нов код 1760 за районните съдилища и 6060 за окръжните съдилища;

3.2. В група 29 на Приложение № 2.2 (коефициент за тежест 1) добавя нов код 2250 за апелативните съдилища;

4. В Приложение № 2.1, с оглед разпоредбата на чл. 35, ал. 3 НПК, следва да бъде изрично указано с бележка под линия, че групите дела и съответните коефициенти за тежест са приложими, както за СГС като I инстанция, така и за АС - София като въззивна инстанция.

5. В Приложение № 2.3, с оглед разпоредбата на чл. 411а, ал. 7 НПК, следва да бъде изрично указано с бележка под линия, че групите дела и съответните коефициенти за тежест са приложими, както за военните съдилища, така и за Военно-апелативен съд;

6. Допълва Приложение № 2.5 за наказателни дела (*доп. с пр. № 14/27.04.2021 г. на СК на ВСС*) към ПОНС (*изм. и доп. с решение на СК на ВСС по Протокол № 43/08.12.2020 г.*) като в т. 7 в колона „Произнасяне по:“ след „Произнасяне по чл. 68“ се добави текстът „...“, чл. 53..“.

7. Изменя и допълва ПОНС (*изм. и доп. с решение на СК на ВСС по Протокол № 43/08.12.2020 г.*), както следва:

7.1. Изменя чл. 27, т.6 от ПОНС като текста придобива следната редакция: *„Когато в наказателното производство пред районните и окръжните съдилища участват над 5 допълнителни страни (частни обвинители и/или граждански иници) и/или предмет на обвинението са над 3 престъпления, се прилага коригиращ коефициент 1,5. Същият коефициент се прилага и когато в административнонаказателно производство пред районните съдилища предмет на контрол е наказателно постановление, с което са наложени глоби/имуществени санкции за над 3 административни нарушения.“*;

7.2. Допълва чл. 19 от ПОНС с ново изречение: *„Не се преизчислява процент от коефициента за тежест за завършен процесуален етап по делото, който е бил начислен преди отразяването на коригиращия коефициент“*.

8. Възлага на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в дирекция „Информационни технологии и съдебна статистика“ в АВСС да отрази горните изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, в ПОНС и приложенията към тях.

9. Да се уведомят административните ръководители на съдилищата за приетите изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, в Правилата за оценка на натовареност на съдиите и приложенията към тях.

10. Измененията и допълненията в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, в ПОНС и приложенията към тях да бъдат предоставени на ръководителя на проект „Създаване на модел за оптимизация за съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ и на координатора за ЕИСС, с оглед залагането им в Единната информационна система на съдилищата от изпълнителя на обществената поръчка „Разработване на Единна информационна система на съдилищата“.

11. Приетите изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, в Правилата за оценка на натовареност на съдиите и приложенията към тях да се публикуват на интернет страницата на ВСС в раздела на Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“.

Предложението за изменение и допълнение в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, както и на ПОНС и приложенията към тях е прието с решение на СК на ВСС по протокол № 45/14.12.2021 година.

3.4. Предложения за промени в Правилника за администрацията на съдилищата (ПАС)

За проблеми, констатирани при приложението на чл. 80, ал. 10 от ПАС, КСКНСС е сезирана с писмо вх. № ВСС-2438/20/05.07.2021 г. от административния ръководител на РС – Петрич.

Съгласно цитираната разпоредба, при повторно постъпване в съда на въззивни жалби по граждански, търговски и наказателни дела, по които производството по делото е било прекратено и делото е върнато на първоинстанционния съд за поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разноските на решението или

отстраняване на нередовности и за администриране на жалбата, делото се образува под нов номер и се разпределя на първоначалния съдия-докладчик. Тези случаи се отчитат в отделна графа в статистическите формуляри, както и в съответния софтуер за случайно разпределение на делата.

В писмото на административния ръководител на РС – Петрич се сочи, че приложението на този текст е довело до значително увеличаване на върнатите от горестоящите на долустоящите съдилища за администриране дела. Особена тревога буди обстоятелството, че по една въззивна жалба в съответните горестоящи инстанции, връщайки дела за администриране, се образуват по две или повече отделни въззивни дела. Това създава риск от мултиплициране на дела по една въззивна жалба и съответно до статистическо увеличаване броя на делата и натовареността на горестоящите инстанции без обективно такова да е налице.

Целта, която отразява разпоредбата на чл. 80, ал. 10 ПАС, е насочена към отчитане работата на въззивните съдии в случаите на постановяване на актове за връщане на делото на долустоящия съд за поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разноските на решението или отстраняване на нередовности и когато процедурата по администриране на жалбата не е приключила. Същевременно обаче начинът и предвидените средства за нейното постигане, очертани в цитираната правна норма, предполагат това да бъде реализирано посредством образуване на делото под нов номер, което създава предпоставки за дублиране/триплиране/ на дела, а от там и недостовърно завишаване на натовареността.

Предвид изнесеното в писмото, комисията е приела с решение по протокол № 16/28.07.2021 год. да се изиска от административния ръководител на РС – Петрич да предостави данните, ако разполага с такива, по изнесените в писмото проблеми свързани с приложението на чл. 80, ал. 10 от ПАС за съдебен район Благоевград. Със същото решение е прието да се изпрати писмо до административния ръководител на Софийски районен съд, с искане да се предостави информация за образуваните дела под нов номер при повторно постъпили въззивни жалби (чл. 80, ал. 10 от ПАС) и е възложено на експертен сътрудник към комисията да допълни внесения в КСКНСС доклад относно образуваните дела под нов номер при повторно постъпване в съда на въззивни жалби (чл. 80, ал. 10 от ПАС) за всички съдилища за 2019 г. и 2020 г., както и да извърши проверка какъв е действителният брой на въззивните дела по чл. 80, ал.10 от ПАС в ОС – Благоевград.

След проведено обсъждане, КСКНСС е счела, че е необходимо да бъдат предприети действия за промяна на чл. 80, ал. 10 от ПАС, така че да се преодолеят рисковете от изкривяване на натовареността, в който смисъл е приетото от комисията решение по протокол № 20/15.09.2021 година. С оглед него, на основание чл. 19, т. 1 от Правилника за организация на дейността на ВСС и неговата администрация, ведно с всички материали по преписката, решението е изпратено на Комисия по правни въпроси към пленума на Висшия съдебен съвет, за изготвяне на проект за изменение на чл. 80, ал. 10 от ПАС.

Освен гореизложеното по отношение констатираните проблеми, произтичащи от приложението на чл. 80, ал. 10 от ПАС, с решение по протокол № 21/29.09.2021 год. КСКНСС е приела да уведоми съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за констатираните проблеми, произтичащи от приложението на цитираната разпоредба и взетото в тази връзка решение по т. 6 от протокол № 20/15.09.2020 г. на КСКНСС, с което е отправено предложение до Комисия по правни въпроси към пленума на Висшия съдебен съвет за изготвяне на проект за изменение на чл. 80, ал. 10 от ПАС. С решение по протокол № 34/05.10.2021 год. СК на ВСС е приела за сведение решението на комисията по т. 6 от Протокол № 20/15.09.2021 г., относно констатираните проблеми, произтичащи от приложението на чл. 80, ал. 10 ПАС в съдилищата и отправеното предложение до

Комисия по правни въпроси към пленума на Висшия съдебен съвет за изготвяне на проект за изменение на чл. 80, ал. 10 ПАС.

4. Проект за заповедните производства

Оптимизирането на организацията на заповедното производство има за цел да доведе до облекчаване на неравномерното натоварване на районните съдии и ускоряване на производството. За постигане на тази цел Висшият съдебен съвет е основен бенефициент по проект „Реформа в заповедното производство по ГПК“, осъществен съгласно Договор SRSS/SC2019/012, Обособена позиция 1 към Служба за подкрепа на структурните реформи на Европейската комисия, изпълняван от „Ърнст енд Янг“ ЕООД.

Въз основа на извършените анализ и конкретните препоръки в рамките на проекта, представляващ Фаза 1 е разработен план за действие за реализиране на реформата в заповедното производство, чрез създаването на информационна система за обслужване на съдебния процес по заповедното производство и предприемане на законодателни промени свързани с идентифицираните слабости и изготвените специфични препоръки за изменение на закони и подзаконовни нормативни актове.

С решение на пленума на ВСС по протокол №8/09.04.2020 год. е прието да се отправи искане за подкрепа по чл. 11 от Регламент ЕС 2017/825 до Министерство на финансите в качеството му на Координационно звено по Програмата на Европейския съюз за подкрепа на структурни реформи за получаване на подкрепа по проект: „Реформа на заповедното производство“, съгласно предложението проект, респективно до Службата за структурни реформи на Европейската комисия.

В края на 2020 год. става известно, че по проект REFORM/SC2020/133 "CONTINUED REFORM OF THE PROCESSING OF PAYMENT ORDER CASES" (Продължаване на реформата в заповедното производство) на Генерална дирекция за структурни реформи на Европейската комисия, за изпълнител е избрано Адвокатско съдружие “Ърнст енд Янг България”. Проект „Продължаване на реформата в заповедното производство” е насочен към продължаващото изпълнение на цялостната реформа и цели въвеждане на модерна, функционална и централизирана електронна система за управление на заповедното производство.

В светлината на описаната концепция за реформа е сформирана експертна работна група, на която е възложено да изготви предложения за изменения на ГПК, които да осигурят постигане на цели като подобряване на качеството и ускоряване на правосъдието, използване възможностите на информационните технологии за улесняване съдиите и потребителите, облекчаване на неравномерното натоварване на районните съдии, ускоряване на заповедното производство и реализирани икономии за съдебната система.

Съгласно изготвените от работната група по проект „Продължаваща реформа в заповедното производство“ предложения за изменения в ГПК, заповедното производство би имало конкретни практически измерения, подробно анализирани в доклад изготвен от – г-н Александър Ангелов – административен ръководител на СРС.

Съгласно предвидените изменения се въвежда принципното правило, че подадените заявления се разпределят между и съответно се разглеждат от всички районни съдии в страната, който разглеждат такъв вид дела (съобразно действащите във всеки съд правила за разпределение на делата). Единствено изключение е предвидено за заявленията по чл. 417 от ГПК, които се основават на документ по чл. 417, ал. 1, т. 3, 6 и 10 от ГПК, за които с оглед гарантиране на ефективен съдебен контрол се предвижда да се разглеждат в районния съд по постоянния адрес или по седалището на заявителя.

Предложените законодателни изменения в ГПК съдържат няколко дискуссионни въпроси, видно от съставения доклад от изпълнителя, касаещи: обхвата заповедни дела, които да се разпределят централизирано, издаването на изпълнителен лист и

уведомяването на длъжника; обхвата правни субекти, които да бъдат задължени да подават заявления в електронен вид.

Работната група по проекта, включваща съдии, адвокати, представители на академичната общност и частните съдебни изпълнители, е изработила различни варианти на възможното решение, включително е дала своето становище по всеки от въпросите.

Доколкото работата по проекта занапред изцяло зависи от избора на съответния вариант за разрешение, както и от принципа, по който ще се разпределят заповедните дела, комисията е приела за необходимо да се представят за обсъждане сред съдиите всички предложения на работната група, след което те да бъдат приети от СК на ВСС и съответно изпратени на изпълнителя по проекта за продължаване на работата по създаването на техническо задание на бъдещият модул в ЕИСС за централизирано разпределение на заповедните дела.

Водена от изложените мотиви, с решение по протокол № 21/29.09.2021 год. КСКНСС е изразила принципно съгласие с предложението на съдия Александър Ангелов - административен ръководител на Софийски районен съд, централизираното разпределение на заповедните производства да бъде извършвано на случаен принцип и с оглед натовареността на съдилищата. С цитираното решение комисията е предложила на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да изрази принципно съгласие централизираното разпределение на заповедните производства да се извършва при съобразяване на чл. 9 ЗСВ - равномерно разпределение на случаен принцип, като при драстични отклонения на натовареността на съответния орган на съдебна власт същата да бъде коригирана чрез по-висок или по-нисък коефициент на разпределение на заповедните дела чрез нарочно решение на съдийската колегия. Също така е предложено на СК на ВСС, изготвеният доклад от „Ърнст и Янг България“ за дейността на експертната работна група по изменение и допълнение на ГПК в рамките на проект „Продължаване на реформата в заповедното производство“ в частта относно законодателни предложения, осъществяван от Генерална дирекция „Реформи“ на Европейската комисия, да се публикува на интернет страницата на ВСС, като се даде възможност на съдиите да изразят становище по предложенията и дискуссионните въпроси в доклада в двуседмичен срок от публикуването му. Направените от КСКНСС предложения са възприети и обективирани в решение на СК на ВСС по протокол № 34/05.10.2021 година.

II. Промяна в съдебната карта чрез промени в границите на съдебните райони и други мерки за регулиране на натовареността

1. Решаването на проблема с неравномерната натовареност на съдиите от равните по степен органи на съдебна власт е приоритет в работата на Висшия съдебен съвет. Един от законоустановените способности е уреден в разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 7 от ЗСВ, която предоставя на Висшия съдебен съвет правомощието да определя границите на съдебните райони, като не е задължително те да съвпадат с административното-териториално деление на страната. В тази връзка и предвид обстоятелството, че Софийски районен съд е най-натовареният реално сред останалите районни съдилища, КСКНСС е предприела инициатива по промяна границите на съдебния район. В съдийската колегия е внесено и прието предложение в тази насока, а именно: по предложение на КСКНСС, с решение от протокол № 3 от 02.02.2021 г. СК на ВСС предложи на пленума на ВСС да се извърши промяна в границите на съдебните райони обслужвани от СРС, РС - Костинброд, РС - Перник, РС - Самоков и РС - Елин Пелин. Към материалите, внесени за разглеждане от СК на ВСС е приобщено за сведение писмо от председателя на ВАС до СК на ВСС относно предоставяне на допълнителни данни във връзка с предложението за промяна на границите на съдебните райони. Решението на съдийската колегия, ведно с мотивите към него, е изпратено на министъра на правосъдието за съгласуване, съгласно изискванията на чл. 30,

ал. 2, т. 7 от ЗСВ.

Поради продължаваща липса на становище на министъра на правосъдието относно предложението за промяна на границите на съдебния район обслужван от СРС, с решение по протокол № 16/28.07.2021 год. комисията е приела да се изпрати напомнително писмо до министъра на правосъдието, с оглед взетото решение по т. 6 от протокол № 3/02.02.2021 г. на съдийската колегия на ВСС. На 15.09.2021 г. министърът на правосъдието, в отговор до съдийската колегия, изразява несъгласие и не съгласува решението на съдийската колегия на ВСС за промяна границите на съдебните райони. Като основен мотив се изтъкват географските разстояния и транспортна свързаност между отделните населени места. Сочи се, че липсата на обезпеченост с директна транспортна връзка на масовия градски транспорт би довело до неоправдани разходи, както на гражданите, така и на останалите заинтересовани страни в процеса.

Все по-често обаче се приема, че физическото присъствие на страни и други участници в един съдебен процес става все по-малко задължително, тъй като ползването на информационни технологии и видеоконферентна връзка постепенно се превръща в стандарт. Развитието на електронното правосъдие е стратегическа цел в дейността на Висшия съдебен съвет. Предприети са редица действия по оптимизиране работата на Електронния портал за електронно правосъдие, които ще доведат до значително подобряване работата на портала. Това от своя страна ще доведе до улесняване достъпа до електронно правосъдие на страните в съдебния процес.

Именно поради тези съображения, КСКНСС е приела с решение по протокол № 21/29.09.2021 год., че въпросът за реорганизацията на съдебния район на Софийски районен съд, с оглед справяне с прекомерната натовареност съдиите, следва да остане на дневен ред и решението на съдийската колегия на ВСС за промяна границите на съдебните райони обслужвани от СРС, РС - Костинброд, РС - Перник, РС - Самоков и РС - Елин Пелин да бъде внесено в пленума на Висшия съдебен съвет след пълното оптимизиране работата на Единния портал за електронно правосъдие. В този смисъл, комисията е предложила на СК на ВСС да приеме решение, с което да отложи внасянето на предложението за промяна на границите на съдебните райони обслужване от Софийски районен съд, РС – Костинброд, РС – Елин Пелин, РС – Перник и РС – Самоков в заседание на пленума на Висшия съдебен съвет до пълното оптимизиране работата на Единния портал за електронно правосъдие.

С решение по протокол № 34/05.10.2021 год. СК на ВСС е приела изцяло направеното от КСКНСС предложение.

2. На проведено на 19.03.2021 г. заседание на комисията е обсъдено постъпило предложение от съдиите при РС – Стара Загора за закриване на РС – Гълъбово и включване на обслужвания от него съдебен район в съдебния район на РС – Раднево. С решение на комисията по протокол № 7/19.03.2021 год. то е прието за сведение, като комисията е изразила принципно съгласие за осъществяване на структурна реформа на РС – Гълъбово. Във връзка с направеното предложение, със същото решение по т. 2.3. и 2.4. комисията е възложила на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС да подготви необходимите материали за извършване на цялостно проучване на организационната и съдебна статистика на съдилищата от съдебен район Стара Загора за период от 5 години, с оглед промяна на съдебната карта на районните съдилища. Отделно от това е възложено на експертните сътрудници в отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС да съберат необходимата информация относно социално-демографската структура на населението, икономическа активност, инфраструктура, административни и други публични услуги и друга информация, необходима за оценката на достъпа до правосъдие в съдебен район Стара Загора. До изпълнение на възложените задачи, дискусиата по предложението е отложена.

Във връзка с предложението на съдиите от РС – Стара Загора за закриване на РС –

Гълъбово, с решение по протокол № 15/30.06.2021 год. на КСКНСС, на експертите в отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС е възложено да окомплектоват и предоставят на членовете на комисията материали, съдържащи изготвените модели за оптимизиране на съдилищата, в т.ч. предложения и обосновка за конкретни реорганизации и/или обединения по места, представляващи резултат от изпълнението на Дейност 1.6. „Разработване на предложения за оптимизация на съдебната карта“ от проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ съгласно договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016 година.

По повод предложението на съдиите от РС – Стара Загора за закриване на РС – Гълъбово, с решение по протокол № 16/28.07.2021 год. на КСКНСС на експертните сътрудници към КСКНСС и отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС е възложено да изготвят анализ на съдилищата от съдебен район Стара Загора, с оглед промяна на съдебната карта на районните съдилища.

Макар и въпросът за закриването на РС – Гълъбово да се възприема по еднозначен одобрителен начин не само от съдиите от съдебния район на ОС – Стара Загора, но и от членовете на КСКНСС, комисията е счела, че всички промени в съдебната карта следва да бъдат предшествани от всеобщо съгласие и ясно очертан план. Необходим е професионален дебат, който да даде отговор на въпросите от решаващо значение за организацията на работа на органите на съдебната система и да очертае конкретните действия, които следва да бъдат предприети след решението по протокол № 3/18.02.2021 г. на пленума на ВСС, с което беше избран предложението от съдийската колегия модел 4 за реорганизация на съдилищата, разработен в рамките на Дейност 1.6 „Разработване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури“ от обхвата на проекта и е одобрена Пътната карта.

Същевременно, реформата на съдебната карта е пряко обвързана с въпроса за нееднаквата натовареност и всички аспекти за нейното балансиране. Съществуват редица въпроси, които следва да бъдат разглеждани и решавани в контекста на всички актуални въпроси за натовареността - годишният анализ за натовареността за 2020 г., възможни решения с ясни параметри и предвидим резултат за балансиране на натовареността в районните, окръжните съдилища и апелативните съдилища - централизираното разпределение на заповедни дела, използване на възможностите на електронното правосъдие за участие на съдии от съдебни райони с ниска натовареност в правораздавателната дейност в натоварени съдилища, способите за компенсиране на проблема с нееднаквата натовареност на съдиите и др.

Доколкото сложността и обемът на поставените въпроси изисква достатъчно време за обсъждане на конкретни стъпки и включването им в общия ред на редовно заседание на СК на ВСС, комисията е преценила, че това не би позволило провеждането на задълбочена дискусия по тази тема, която е от съществено значение. Водена от очертаните мотиви, с решение по протокол № 20/15.09.2021 год. КСКНСС е приела да предложи на съдийската колегия на ВСС да насрочи нарочно заседание, на което да бъдат разглеждани следните въпроси:

1. Анализ на натовареността на съдилищата за 2020 г.;
2. Проблеми в отчитането на натовареността;
3. Съдебна карта - актуална ситуация и възможни подходи за нейното изменение. Съдебният район на СРС;
4. Способи за балансиране на нееднаквата натовареност на районните, окръжните и апелативните съдилища;
5. Правила за прилагане на индекси.

Въз основа на всички изготвени анализи и доклади по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единната информационна система на съдилищата“ и предвид отказа на министъра на правосъдието да упражни законодателна инициатива за внедряване на избраният от ПВСС модел 4 за оптимизацията на съдебната карта, КСКНСС е предприела търсене на алтернативен вариант за реформа на съдебната карта.

В този смисъл, КСКНСС е счела за целесъобразно да се пристъпи към реални, конкретни стъпки в няколко различни по своите особености окръжни съдебни райони, в които да се предприеме комбиниран подход, съчетаващ един или повече от приетите модели в рамките на проекта. Същевременно е отчетено, че промяната следва да бъде предшествана от цялостна оценка на всички условия и фактори, действия и последици по оптимизация не само по отношение на определени районни съдилища, а комплексно – в рамките на съответния окръжен съдебен район. Водена от разбирането, че не следва да се допуска фрагментиран подход и трябва да се държи сметка за ефективно оптимизиране на разходите и същевременно отчитането на ролята и значението на районните съдилища за местните общности, комисията е приела, че следва да се предприемат следните стъпки:

1.Извършване на конкретен анализ на съответния окръжен съдебен район от демографска, социологическа, икономическа и др.гледни точки, при съобразяване на базовите критерии за промяна на съдебната карта, приети с решение на ВСС по протокол 40/15.07.2015г. и въз основа на изготвените анализи и доклади по проекта за съдебната карта;

2.Осъществяване на широк публичен дебат за възможната реорганизация;

3.Изготвяне на план за реорганизация с конкретни предложения;

4.Вземане на решение от СК, респ.ПВСС.

5.Провеждане на информационна кампания.

Така очертаните стъпки, комисията е приела за удачно да се приложат в няколко пилотни окръжни съдебни райони, които да отговарят на някои от следните изисквания:

- наличие на районни съдилища с много ниска и много висока натовареност между отделните районни съдилища в района;

- трайна липса на кадрова обезпеченост на районния съд с магистрати и/или съдебни служители;

- трайно и силно обезлюдяване на съдебния район;

- наличие на допълнителни специфики като: пограничен район, наличие на психиатрично и/или пенициарно заведение и др.;

- специфика на икономическа и пътна инфраструктура.

Предвид изложените съображения и с оглед анализа на апелативните съдебни райони по проекта за съдебната карта, КСКНСС е приела с решение по протокол № 21/29.09.2021 год. да отправи предложение до съдийската колегия на ВСС за предприемане на действия по оптимизиране на съдебните райони на Окръжен съд – Стара Загора, Окръжен съд – Ямбол и Окръжен съд – Перник съобразно приетите по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единната информационна система на съдилищата“ модели за реорганизация и преформатиране на съдебната карта, както и да се възложи на комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ към съдийската колегия на ВСС да предприеме всички необходими действия по изготвяне на план за реорганизация на горепосочените окръжни съдебни райони и да внесе в заседание на съдийската колегия на ВСС конкретни предложения в определен от СК на ВСС срок.

С решение по протокол № 34/05.10.2021 г., т.4, съдийската колегия на ВСС е изразила съгласие да бъдат предприети действия за изготвяне на предложения по оптимизиране структурата и организацията на дейността на районните съдилища от съдебните райони на Окръжен съд - Стара Загора, Окръжен съд - Ямбол и Окръжен съд -

Перник, съобразно приетите по проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единната информационна система на съдилищата“ модели за реорганизация и преформатиране на съдебната карта.

Със същото решение е възложено на КСКНСС да предприеме всички необходими действия по извършване на конкретен анализ на съответния окръжен съдебен район от демографска, социологическа, икономическа и др. гледни точки, при съобразяване на базовите критерии за промяна на съдебната карта, приети с решение на ВСС по протокол № 40/15.07.2015 г. и въз основа на изготвените анализи и доклади по проекта за съдебната карта, осъществяване на широк публичен дебат за възможната реорганизация и изготвяне на план за реорганизация с конкретни предложения.

За качествено постигане целите на анализа на посочените съдебни райони и изготвянето му в определения от съдийската колегия обхват и параметри комисията е приела, че се изисква задълбочено изследване, извършено на основата на информация от различни източници на данни и масиви, поддържани от различни органи и структури. Анализът следва да бъде базиран на проучване на съвременните демографски промени, изготвяне на „карта“ за всеки съдебен район, съдържаща оценка и отразяваща неговото текущо състояние и тенденции за развитие. За тази цел е нужно да бъдат използвани специфични научни инструменти и методики, за които са необходими специални знания, квалификация и опит. Въз основа на тях ще се направят конкретни изводи и препоръки, които да послужат като отправна точка за обща дългосрочна работа по изграждане на работещ механизъм за реформа и оптимизация на съдебната карта. Предвид, че Висшият съдебен съвет и неговата администрация не разполагат с подобен профилиран административен капацитет, който да обезпечи възникналата потребност в степен отговаряща на очакванията към него, поради което и за изпълнение на горе цитираното решение на съдийската колегия на ВСС, с решене по протокол № 25/08.12.2021 год. КСКНСС е възложила на г-жа Даниела Марчева – член на ВСС и председател на КСКНСС да извърши проучване и да отправи запитване до неправителствени организации, с профил отговарящ на необходимостта от специфична експертиза за целите на реформата на съдебната карта, с оглед възможностите за безвъзмездна аналитична подкрепа.

III. Мониторинг на натовареността, аналитична дейност (анализи), предоставяне на информация

1. Мониторинг на натовареността

В изпълнение на правомощията по осъществяване на непрекъснат мониторинг върху натовареността на съдилищата и съдиите и обезпечаване на тази дейност, на заседание на комисията, проведено на 03.02.2021 год. е обсъден експертен доклад относно състоянието и поддръжката на Системата за изчисляване на натовареността на съдиите (СИНС). Необходимостта от това е породена от обстоятелството, че независимо, че в ЕИСС е изграден модул „Натовареност“, в който ще се отчитат всички данни, свързани с натовареността на съдиите, СИНС ще продължи да се използва от административните съдилища, които остават извън обхвата на ЕИСС. Именно необходимостта от осигуряване на поддръжка на СИНС по отношение на административните съдилища, както и до окончателното приключване на всички стари дела в старите деловодни системи е мотивирала решението по протокол № 2/03.02.2021 год. на КСКНСС да изпрати всички материалите на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към пленума на ВСС (КПКИТ). След получено решение от КПКИТ, което е прието за сведение, с решение по протокол № 10/21.04.2021 год., комисията е приела, че обезпечаването на техническата поддръжка на СИНС е от компетентността на КПКИТ и следва да се осъществят необходимите правни и фактически действия за сключване на

договор за техническа поддръжка, за което КПКИТ е уведомена. Редом с това, КСКНСС е приела, че въпросът за актуализирането на СИНС и отстраняване на констатирани до този момент недостатъци в работата на системата е отделен от въпроса за осигуряването на техническата поддръжка на системата и касае изготвянето и систематизирането на съответни функционалности, респ. изготвянето на параметри за актуализиране на СИНС, които първо следва да бъдат отнесени до работната група за административни дела, с оглед на това че СИНС ще продължи да се използва за оценка на натовареността на административните съдилища. След изготвяне на доклад от страна на работната група за необходимите нови функционалности и предложения за отстраняване на недостатъци в системата, КСКНСС е приела, че ще обсъди и систематизира заедно с представители на дирекция „Информационни технологии и съдебна статистика“ в АВСС конкретно задание за надграждане на СИНС, което ще бъде изпратено на КПКИТ за предприемане необходимите правни и фактически действия по реализиране на заданието. Във връзка с приетото, решението е изпратено на работната група за административни дела, за сведение и предприемане на съответните действия.

По повод ново решение на КПКИТ по протокол №10/26.05.2021 г., т. 3 относно извършването на извънгаранционна поддръжка на СИНС, с решение на КСКНСС по протокол № 15/30.06.2021 год. е прието решението, ведно с проект на покана за предоставяне на оферти за извършване на извънгаранционна поддръжка на СИНС, да се изпрати на постоянната работна група по административни дела, сформирана към КСКНСС, за изразяване на становище в разумен срок.

Способите използвани от КСКНСС за осъществяване на мониторинг на натовареността на съдилищата са разнородни, като част от политиките на комисията е да търси, изследва и прилага всички възможни варианти за достоверното ѝ измерване. Водена от тези намерения, с решение по протокол № 3/10.02.2021 год. комисията е приела за сведение доклад, изготвен от нейните експертни сътрудници относно извършена съпоставка на посочените в отчетните форми за 2019 г. данни и срочните книги за открити съдебни заседания. Въз основа на проведената дискусия, в рамките на същото заседание, комисията е възложила на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“, дирекция „ИТСС“ в АВСС изготвянето на проект на Указания относно попълването на приетите по т. 37, протокол № 41/10.12.2019 г. от СК на ВСС допълнения в статистическите форми за отчет.

2. Информация от съдилищата за тяхната дейност

Съгласно чл. 30, ал. 5, т. 13 от Закона за съдебната власт СК на ВСС изисква и обобщава на всеки шест месеца информация от съдилищата за тяхната дейност.

На основание чл. 114, ал.1, т. 14 от ЗСВ председателят на Върховния касационен съд (ВКС) в края на всяко шестмесечие подготвя и представя на СК на ВСС, на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) и на министъра на правосъдието обобщена информация за образуването, движението и приключването на делата. Аналогична е разпоредбата на чл. 122, ал. 1, т. 14 от ЗСВ по отношение на председателя на Върховния административен съд (ВАС). В изпълнение на цитираните правни норми, в КСКНСС е постъпила обобщена информация за образуването, движението и приключването на делата постъпили във ВКС за периода 01.07.2020 г. до 31.12.2020 г., представена от председателя на ВКС, и обобщена информация за образуването, движението и приключването на делата, постъпили във ВАС за периода 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г., представена от председателя на ВАС. Информацията е приета с решение на комисията по протокол № 2/03.01.2021 г. и е внесена за разглеждане в заседание на СК на ВСС.

Обобщените статистически таблици за дейността на апелативните, специализираните, окръжните, военните, административните и районните съдилища за

2020 година, изготвени съгласно чл. 30, ал. 5, т. 13 от ЗСВ, са приети от КСКНСС с решение по протокол № 8/07.04.2021 г. и са внесени в СК на ВСС.

На заседание, проведено на 28.07.2021 г., комисията е приела ежегодния Анализ на натовареността на съдилищата през 2020 г., изготвен на основание чл. 30, ал. 5, т. 12 от ЗСВ и с решение по протокол № 16/28.07.2021 г. е внесла същия за обсъждане в заседание на СК на ВСС. СК на ВСС е приела Анализа с решение по протокол № 34/05.10.2021 година.

Обобщената информация за образуването, движението и приключването на делата, постъпили във ВАС за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г., представена от председателя на ВАС на основание чл. 122, ал. 1, т. 14 от Закона за съдебната власт, е постъпила в КСКНСС и е разгледана и приета на заседание на комисията проведено на 28.07.2021 година, след което е внесена на заседание на СК на ВСС.

На същото заседание, комисията е приела и обобщената информация за образуването, движението и приключването на делата, постъпили във ВКС за периода 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г., представена от председателя на ВКС на основание чл. 114, ал. 1, т. 14 от Закона за съдебната власт. Обобщената информация е внесена на заседание на СК на ВСС.

На заседание, проведено на 08.12.2021 год. КСКНСС е приела за сведение обобщените статистически таблици за дейността на апелативните, специализираните, военните, окръжните, районните и административните съдилища за първо полугодие на 2021 г., изготвени съгласно чл. 30, ал. 5, т. 13 от Закона за съдебната власт. С решение по протокол № 25/08.12.2021 год. обобщените статистически таблици са внесени в заседание на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, насрочено за 14.12.2021 година.

3. Предложения за допълнения и изменения в номенклатурата на статистическите кодове

На заседание на Комисията, проведено на 03.02.2021 г., е внесено за разглеждане предложение с вх. № ВСС-1137/26.01.2021 г. от административния ръководител на Софийски военен съд относно допълване Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела на дела с обвинения по чл. 393 от НК. С решение на КСКВСС по протокол № 2/03.02.2021 год. предложението е изпратено на постоянната работна група по наказателни дела, за изразяване на писмено становище относно искането за допълване Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела. Работната група по наказателни дела към КСКНСС е изразила принципно съгласие и е предложила на КСКНСС конкретни допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела и в Приложение № 2 „Наказателни дела“ към ПОНС, които да бъдат включени в съответна група по натовареност, а именно:

- кодове (шифри) 1506 и 51506 да бъдат включени в група 23 „Глава XII Престъпления против отбранителната способност на Републиката - чл. 357-360 НК“ от Приложение № 2.2 с коефициент за тежест определен за групата – за първа инстанция и втора инстанция - 0,7.

- кодове (шифри) 1507 и 51507 да бъдат включени в група 14 „Престъпления против реда на управлението - чл. 269-277 НК, Престъпления, свързани с единично нарушаване границите на страната - чл. 279-281 НК, Други престъпления по служба - чл. 284 - 285 НК“ от Приложение № 2.1 с коефициент за тежест определен за групата – за първа инстанция и втора инстанция - 0,7.

С решение по протокол № 7/19.03.2021 год. КСКНСС е одобрила изразеното становище от работната група по наказателни дела относно допълненията в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела и в Приложение № 2 „Наказателни дела“ към ПОНС и по предложение на КСКНСС, с решение на съдийската колегия по протокол № 10/30.03.2021 год. Номенклатурата на статистическите кодове по

наказателни дела и Приложения № 2.1 и 2.2 за наказателни дела към ПОНС е изменена и допълнена.

По постъпило искане от административния ръководител на Административен съд – Русе във връзка с докладна записка относно създаване на допълнителни нови статистически кодове по административни дела, КСКНСС е приела решение по протокол № 7/19.03.2021 год., с което е изпратила искането, ведно с приложенията към него, на постоянната работна група по административни дела за изразяване на становище. В изпълнение на решението на комисията, работната група по административни дела е провела видеоконферентно заседание на 22.04.2021 г., на което след проведена дискусия и обсъждане, членовете на работната група са приели, че към настоящия момент няма основание за добавяне на нови статистически кодове по посочените в докладната записка на съдебния деловодител видове дела, тъй като отчитането им в СИНС съответства на тяхната тежест. В този смисъл е и постъпилото в КСКНСС предложение от работната група по административни дела, въз основа на което комисията е приела с мотивирано решение по протокол № 15/30.06.2021 год., че няма основание за въвеждане на нови кодове (шифри) в Номенклатурата на статистическите кодове по административни дела и в Приложение № 1 „Административни дела“ към ПОНС по посочените в писмото на административния ръководител на АдМС – Русе видове дела (Закон за ветеринарномедицинската дейност; Закон за животновъдството; Закон за администрацията; Закон за насърчаване на заетостта; Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество; Закон за застраховането; Закон за пътищата).

По постъпило искане от Специализиран наказателен съд относно разпределение на шифър 2250 Производство по ЗЕЗР в група по натовареност в Приложение 2.3., с решение по протокол № 8/07.04.2021 год., КСКНСС е изпратила същото на работната група по наказателни дела към комисията за изразяване на становище.

По така направеното искане на Специализирания наказателен съд, работната група по наказателни дела е направила конкретни предложения за допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела и в Приложение № 2.3 „Наказателни дела“ към ПОНС. Въз основа на тях и по предложение на КСКНСС, направено с решение по протокол № 10/21.04.2021 год., съдийската колегия на ВСС е приела решение по протокол № 14/27.04.2021 год. за изменение и допълнение на Приложение № 2.3 „Наказателни дела“ към ПОНС, като е създадена нова група „За“ с описание: „ЧНД - производства по ЗЕЗР“, в която разпределя код 2250 за Специализирания наказателен съд и ОПРЕДЕЛЯ коефициент за тежест 1.

Със същото решение е изменена и допълнена Номенклатурата на статистическите кодове по наказателни дела, като код 2250 с описание: „Производство по ЗЕЗР“ е включен в създадената по т.1 група За на Приложение № 2.3 „Наказателни дела“ към ПОНС.

С решение по протокол № 10/21.04.2021 год., КСКНСС е изпратила на работната група за граждански, търговски и фирмени дела постъпило искане на административния ръководител на АС – Велико Търново за изразяване на становище относно създаване на нов код (шифър) за апелативните съдилища за делата по Кодекса за застраховането.

На проведено онлайн заседание на 04.06.2021 г. работната група по граждански, търговски и фирмени дела е изготвила предложения за изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела към ПОНС. Предложението е прието с решение на КСКНСС по протокол № 15/30.06.2021 год. и въз основа на него е указано на административните ръководители на окръжните и апелативните съдилища всички дела по Кодекса за застраховането да се образуват под код (шифър) 2100 - Искове за права или правоотношения, породени или отнасящи се до търговска сделка (обективна и субективна) от Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела. В тази връзка, с решение по т. 14.4 от протокол

№ 15/30.06.2021 год., КСКНСС е внесла проект на решение за изменение и допълнение в Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела към ПОНС в заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, като е предложила на СК на ВСС да приеме следните решения:

1. Изменя и допълва Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела, както следва:

1.1. В код 0203-1 и 0203-2 допълва описанието на кода, като добавя текста: „..... С изключение на исковете по Кодекса за застраховането“;

1.2. В код 0215-1 и 0215-2 допълва описанието на кода, като добавя текста: „..... С изключение на исковете по Кодекса за застраховането“.

2. Указва на административните ръководители на окръжните и апелативните съдилища, че всички дела по Кодекса за застраховането следва да се образуват под код (шифър) 2100 - Искове за права или правоотношения, породени или отнасящи се до търговска сделка /обективна и субективна/ от Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела към Правилата за оценка натовареността на съдиите (ПОНС), както и че тези дела не следва да получават статистически кодове 0203-2 и 0215-2, независимо в кое отделение на окръжен или апелативен съд се разглеждат.

С решението е възложено на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС да отрази направените изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела към ПОНС. За приетите изменения и допълнения са уведомени административните ръководители на районните, окръжните и апелативни съдилища и ръководителят на проект „Създаване на модел за оптимизация за съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ и на координатора за ЕИСС, с оглед залагането им в ЕИСС от разработчика на системата.

С решение по протокол № 29/20.07.2021 год. СК на ВСС е приела направените от КСКНСС предложения.

По повод постъпило писмо от административния ръководител на Административен съд София-област относно корекции в статистическите форми за отчет за 2020 г., КСКНСС, с решение по протокол № 12821.04.2021 год., е възложила на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС да извърши необходимите корекции на данните в обобщените отчети на административните и районните съдилища, както и в съответните Приложения от обобщения отчет за дейността на съдилищата за 2020 година. В изпълнение на същото решение по т. 3.3. на комисията, коригираните обобщени статистически таблици за дейността на апелативните, специализираните, военните, окръжните, районните и административните съдилища за 2020 г., приети с решение на Съдийската колегия на ВСС по т. 19 от протокол № 12/13.04.2021 г., са приети с решение на СК на ВСС по т. 19 от протокол № 20/25.05.2021 година.

Във връзка с приетите от КСКНСС решения по т. 13 от протокол №15/30.06.2021 год., комисията е внесла в СК на ВСС проект на решение за изменение и допълнение в Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела и в Приложение № 3 „Граждански и търговски дела“ към ПОНС и е предложила на СК на ВСС да приеме следните решения:

1. Изменя и допълва Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела, както следва:

1.1. Създава нов код 0801-1, който се включва в нова група 11а на Приложение № 3.1 за районните съдилища и в нова група 26 на Приложение № 3.2 за окръжните съдилища към ПОНС с описание: „Производства по чл. 306, ал. 2 АПК“ и законов текст: „чл. 306, ал. 2 във вр. с чл. 304 АПК“.

1.2. Създава нов код 0802-1, който се включва в нова група 11а на Приложение № 3.1 за районните съдилища и в нова група 26 на Приложение № 3.2 за окръжните съдилища към ПОНС с описание: „Производства по чл. 306, ал. 5 АПК - тричленни състави“.

2. Изменя и допълва Приложение № 3.1 и 3.2 за граждански и търговски дела към Правилата за оценка на натовареността на съдиите, както следва:

2.1. В Приложение № 3.1 създава нова група 11а с описание: „Производства по чл. 306 във вр. с чл. 304 АПК“, като в нея разпределя новите кодове 0801-1 и 0802-1, и определя коефициент за тежест 0,2.

2.2. В Приложение № 3.2 създава нова група 26 с описание: „Производства по чл. 306 във вр. с чл. 304 АПК“, като в нея разпределя новите кодове 0801-1 и 0802-1, и определя коефициент за тежест 0,2.

На отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ в АВСС е възложено да отрази направените изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове по граждански, търговски и фирмени дела, както и в Приложения № 3.1 и 3.2 към ПОНС. Съответно, административните ръководители на районните и окръжните съдилища са уведомени за приетите изменения и допълнения, а на ръководителя и координатора на проект „Създаване на модел за оптимизация за съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“ са предоставени, с оглед залагането им в ЕИСС от разработчика на системата. Редом с това, приетите изменения и допълнения са публикувани на интернет страницата на ВСС в раздела на Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ към Съдийската колегия на ВСС.

С решение по протокол № 29/20.07.2021 год. СК на ВСС е приела направените от КСКНСС предложения.

По повод писмо от Военно-апелативен съд относно разпределение на ВЧНД дело по шифър Статистически шифър: 7180 - Производство по чл. 270 от НПК, с решение по протокол № 25/08.12.2021 год. КСКНСС е изпратила писмото на Военно-апелативен съд на работната група за наказателни дела, за изразяване на становище в двуседмичен срок.

IV. Оптимизиране структурата на съдилищата, промяна и преразпределение на щатни длъжности

1. Командировани съдии

Съгласно чл. 30, ал. 5, т. 18 от ЗСВ, в правомощията на СК на ВСС е да прекратява командироването на съдии в друг орган на съдебната власт от този, в който заема по щат съответната съдийска длъжност при наличие на определените в закона предпоставки. В тази връзка, в КСКНСС през 2021 г. са постъпили искания за прекратяване командироването на съдии от съответните органи на съдебната власт, въз основа на които комисията е взела следните решения:

- Във връзка с искане на административния ръководител на РС – Сливница за прекратяване командироването на съдии от РС – Сливница, и извлечение от решение по т.17 от протокол № 5/16.02.2021 г. на съдийската колегия на ВСС относно искането, комисията е приела решение по протокол № 5/24.02.2021 год. да се изпрати писмо до административния ръководител на РС – Сливница ведно с постъпилите материали от административния ръководител на Специализирания наказателен съд, за изразяване на становище поддържа ли се отправеното до КСКНСС искане за прекратяване командироването на съдии от РС – Сливница. С решене на КСКНСС по протокол № 7/19.03.2021 год., след задълбочен анализ на натовареността, комисията е изразила отрицателно становище по направеното искане и е предложила на съдийската колегия на ВСС проект на решение в този смисъл.

- Оттеглено заявление от и.ф. административния ръководител на РС – Червен бряг

за прекратяване на командироването на съдия от Софийски районен съд в РС –Червен бряг на основание чл. 30, ал. 5, т. 18 от ЗСВ, прието за сведение от КСКНСС с решение по протокол № 7/19.03.2021 година.

- Във връзка с получен сигнал с вх. № ВСС-6440/19.04.2021 г. от съдиите в Районен съд – Благоевград, с който изразяват недоволство срещу евентуално, бъдещо командироване на съдии от РС – Благоевград, КСКНСС с решение по протокол № 10/21.04.2021 год. е приела сигнала за сведение, като е изразила становище, че в правомощията на КСКНСС, респективно на СК на ВСС е да осъществява намеса в случаите тогава, когато при командироване на съдии има нарушение на условията и реда, предвидени в ЗСВ или при възникване на необходимост за кадрово обезпечаване работата на органа на съдебна власт, от който съдията е командирован. СК на ВСС, в частност КСКНСС, не разполагат с правомощия свързани с извършването на действия по командироване на съдии, нито имат компетентност да дават превантивни указания, свързани с предстоящо командироване. Едва след като командироването е обективен факт, би могло да бъде потърсено приложение на нормата на чл.30, ал. 5, т. 18 от ЗСВ.

- По повод писмо от административния ръководител на РС – Исперих с молба за прекратяване на командироването на съдия от РС –Исперих в АдМС – Русе, с решение на КСКНСС по протокол № 25/08.2021 год. е прието да се изпратят писма до административните ръководители на АС – Варна, ОС – Разград и АдМС – Русе с молба за изразяване на становище по отправеното искане от административния ръководител на РС – Исперих за прекратяване командироването на съдия от РС – Исперих, както и до председателя на Върховния административен съд, за изразяване на становище. Материалите са внесени от КСКНСС за обсъждане в заседание на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет на 14.12.2021 година.

2. Искания от органи на съдебната власт свързани с кадровото им обезпечаване

На заседание на комисията, проведено на 19.03.2021 год. е разгледано искане от административния ръководител на Районен съд – Ихтиман за разкриване на една щатна длъжност „съдия“ в РС – Ихтиман. Искането е било внесено в заседание на съдийската колегия на ВСС на 16.03.2021 г., като Комисията по атестирането и конкурсите е предложила на съдийската колегия на ВСС да остави без уважение искането за увеличаване щатната численост на Районен съд – Ихтиман. Във връзка с него, след анализ на натовареността, с решение по протокол № 719.02.2021 год. на КСКНСС е прието да се изиска становище от административния ръководител на Окръжен съд - София относно прекратяване командироването на съдия Анелия Игнатова в ОС – София. Комисията е изразила становище също така, че е налице необходимост от прекратяване командироването в Окръжен съд – София на Анелия Игнатова, съдия в Районен съд – Ихтиман при условие, че съдийската колегия на ВСС откаже разкриването на нова щатна длъжност „съдия“ в РС – Ихтиман. Това решение на комисията е приобщено към материалите по относимата точка, включена в заседанието на съдийската колегия на ВСС, насрочено за 23.03.2021 година. Във връзка с междуременно постъпило алтернативно искане с вх.№ ВСС-4735/17.03.2021 г. от административния ръководител на РС – Ихтиман, при отказ за разкриване на нова щатна длъжност за съдия да бъде прекратено командироването на съдия Анелия Игнатова в Окръжен съд – София на основание чл. 30, ал. 5, т. 18 ЗСВ, и предвид решението на СК на ВСС, с което е оставено без уважение искането на административния ръководител - председател на Районен съд-Ихтиман за увеличаване щатната численост на Районен съд-Ихтиман чрез разкриване на нова длъжност „съдия“, на заседание проведено на 07.04.2021 год., КСКНСС е решила, че поддържа решението си по т. 3.3 от протокол № 7/19.03.2021 г. относно прекратяване командироването в Окръжен съд – София на Анелия Игнатова - съдия в Районен съд –

Ихтиман. Също така е изразено становище, че при необходимост от довършване на започнатите в ОС – София, с участието на съдия Анелия Игнатова, наказателни дела, същата може да бъде командирована отново в ОС – София. Въз основа на приетите решения комисията е предложила на СК на ВСС да прекрати командироването в Окръжен съд – София на Анелия Маринова Игнатова, съдия в Районен съд – Ихтиман.

V. Мерки, целящи справяне с високата натовареност с вътрешни ресурси

1. Разликата в натоварването на съдиите от едни и същи по степен съдилища в страната достига до няколко пъти (напр. СГС и ОС – Търговище, ОС – Силистра, както и гражданските и търговските съдии от САС и останалите апелативни съдии със същата специализация). Единствените възможни решения за равномерното разпределение на делата се изчерпват с две хипотези: преразпределение на съдии и преразпределение на дела. В продължение търсенето на решение за справяне с прекомерната натовареност, и предвид посочената констатация, на заседание проведено на 04.07.2021 год., комисията е обсъдила предложение от г-жа Даниела Марчева –председател на КСКНСС относно разпределението на частните жалби, местно подсъдни на СГС и САС след образуването им в ЕИСС и воденето им изцяло в електронен вид, между окръжните и апелативните съдилища в страната, с оглед степента на натовареност и по критерии, утвърдени от СК на ВСС. Направеното предложение е прието с решение на КСКНСС по протокол № 8/07.04.2021 год. и въз основа на него комисията е приела да се сформира работна група към нея, която да изготви предложения и варианти за разпределяне разглеждането на производства по частни жалби по търговски и граждански дела между окръжните и апелативни съдилища в страната, с оглед степента на натовареност и по критерии утвърдени от СК на ВСС. За целите на изложеното, КСКНСС е изпратила писма до административните ръководители на апелативните съдилища, които в двуседмичен срок от получаването им да определят по един представител от съответния апелативен съд и двама представители от окръжните съдилища в апелативния им район за участие в работната група. С решение по протокол № 10/21.04.2021 год. КСКНСС е определила поименно членовете на работната група за предложения и варианти за разпределяне разглеждането на производства по частни жалби по търговски и граждански дела между окръжните и апелативни съдилища в страната, с оглед степента на натовареност и по критерии утвърдени от СК на ВСС.

2. На заседание на КСКНСС, проведено на 29.09.2021 год., е поставен на разглеждане проблемът свързан с неравномерната натовареност на съдиите в окръжните и апелативните съдилища, и в частност на съдиите в I-во ГО и Въззивно ГО на Софийски градски съд, като комисията е обсъдила два подхода за решение:

1. Равномерно разпределение на частните граждански и търговски дела между високонатоварени и нисконатоварени окръжни и апелативни съдилища. Този подход е обоснован със следните аргументи:

След въвеждането на ЕИСС във всички съдилища и респ.образуването и воденето на делата в електронна форма, са създадени условия за преодоляване на нееднаквата натовареност между гражданските и търговските съдии в окръжните и апелативните съдилища чрез административно-организационен способ за равномерно разпределение на част от делата, които разглеждат тези съдии. Видно от данните от всички годишни анализи на натовареността през последните поне 4-5 години, съществените разлики в натовареността между окръжните и апелативните съдилища в рамките на съответното ниво се дължат на нееднаквото постъпление на граждански и търговски дела. Конкретно, гражданските и търговските съдии в СГС и в САС са 2 пъти по-натоварени от колегите си в останалите съдилища. Принципът за водене на делата по правилата за местна подсъдност препятстват поначало възможността за равномерното разпределение на исковите

производства. Обстоятелството, че частните търговски и граждански дела се разглеждат в закрити заседания, както и фактът, че ЕИСС е централизирана система, позволява те да бъдат разпределени и достъпни електронно на по-широк кръг съдии, без значение дали са част от щатния състав на съответния високонатоварен съд, например. В тази връзка комисията приема, че ефикасно средство срещу неравномерната натовареност се явява възможността да бъдат командироваани „на място“ съдии от нисконатоварени окръжни и апелативни съдилища във високонатоварени такива от съответното ниво. Тоест, без да се налага физическо преместване на командированите съдии и продължавайки да правораздават в съдилищата, в които са назначени, те ще спомогнат за разглеждането на частни граждански и търговски дела заедно с колегите им от съответния високонатоварен съд. Администрирането на тези дела ще бъде в рамките на съда, комуто делото е подсъдно по правилата на ГПК и тяхната обработка от страна на съдебните деловодители няма да бъде затруднена с оглед електронният образ на делата и използването на КЕП от съдиите.

Практически това е възможно при следните условия:

1. акт на председателя на съответния апелативен съд за командироване на съдии в окръжен съд от същия апелативен район в друг окръжен съд, които да бъдат включени в списъка от съдии, измежду които се извършва разпределение на частни граждански и търговски дела в натоварения съд, за определен период, но не повече от 3 месеца; акт на председателя на ВКС за командироване на граждански и търговски съдии от нисконатоварен във високонатоварен апелативен съд за период на повече от 3 месеца, които да бъдат включени в списъка на съдии, измежду които се извършва разпределение на частни дела;

2. техническа настройка на модула за разпределение на делата, която се извършва от ръководството на високонатоварения съд и която не изисква намеса на разработчика на системата.

Предвид данните за натовареността, а и с оглед необходимостта първите стъпки в реализирането на описаната възможност да бъдат внимателно обмислени и реализирани, за да се прецени ефектът от тях и едва тогава да се въведат навсякъде, комисията намира за целесъобразно да се започне със СГС- ГО и ТО и окръжните съдилища от софийския апелативния район, след становище на гражданските и търговските съдии от СГС за вида частни дела, които могат да бъдат разпределени за разглеждане на командировани съдии и след становище на председателя на САС за готовността от подобна стъпка, доколкото СК на ВСС няма законови правомощия да командирова съдии на каквото и да е основание. В разглежданата хипотеза СК на ВСС зависи изцяло от волята на съдиите в СГС и председателя на САС, поради което колегията разполага единствено с възможността да препоръча и да окаже административно съдействие за изработване на критерии за определяне на натовареността и обема на необходимата помощ от командировани съдии.

Въз основа на изложените съображения, с решение по протокол 21/29.09.2021 год. КСКНСС е предложила на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да отправи препоръка към административните ръководители на Софийски апелативен съд и Софийски градски съд да бъде обсъден въпросът относно възможността за командироване на граждански и търговски съдии от други равни по степен органи на съдебна власт за разглеждането на частни граждански и търговски дела, които дела да бъдат разпределяни между състави от съответни нисконатоварени апелативни и окръжни съдилища в страната, като председателите на Апелативен съд – София и Софийски градски съд да представят пред съдийската колегия на ВСС предложения в тази връзка в срок до 1 /един/ месец от уведомяването. В случай на положително становище, е предложено на СК на ВСС да възложи на комисията да извърши всички необходими действия от компетентност на съвета, за оказване на съдействие на съдилищата при определяне на единни критерии за натовареността и обема на необходимата помощ за нейното уеднаквяване.

Във връзка с предложението, с решение по протокол № 22/11.10.2021 год. КСКНСС е приела за необходимо преди неговото внасяне в заседание на СК на ВСС, да бъде организирана среща с председателя на АС – София, председателя на Софийски градски съд, както и магистрати разглеждащи граждански и търговски дела от СГС, на която да се обсъдят всички конкретни параметри за реализацията на приетото от комисията предложение, с оглед преодоляване неравномерното натоварване на съдиите в гражданските отделения на окръжните и апелативните съдилища чрез равномерно разпределение на частни жалби по граждански и търговски дела измежду окръжните и апелативните съдии в страната. Организирането на срещата е възложено на председателя на комисията.

2. Равномерно разпределение на първоинстанционни и въззивни граждански дела в СГС. Този подход е обоснован със следните аргументи:

През последните 2-3 години е констатирана отчетлива тенденция на неравномерна натовареност между Първо гражданско и Въззивно гражданско отделения на СГС, в резултат на което постъпващи към момента на дискусиата в комисията (29.09.2021 год.) въззивни граждански дела вече се насрочват в о.с.з. през 2023 година. Ноторно е, че въззивните граждански дела, поради правилата за въззивното производство, рядко се разглеждат в повече от едно открито съдебно заседание. Данните показват, че новопостъпилите в СГС въззивни гр. дела са повече от 15 на месец /при 22 работни дни/, тоест, почти толкова дела се обявяват за решаване на месец, което прави изключително трудно своевременното разглеждане и приключване на тези дела.

Същевременно, комисията намира, че не е целесъобразно да съществуват отделения за първоинстанционни и за въззивни граждански дела поотделно, доколкото се касае за окръжен съд. Необосновано е един окръжен граждански съдия да не притежава опит във въззивното гражданско производство, което има свои важни специфики, и да получава този опит едва когато бъде повишен в апелативен съд.

Въпросът за нееднаквата натовареност в случая трудно може да бъде решена и чрез преместване на състави от Първо ГО във ВГО, поради което комисията намира, че логичният подход е обединяването на двете отделения и евентуална специализация, с оглед вида на делата в рамките на това отделение предвид постигане на специализация.

Този въпрос не е от компетентност на СК на ВСС предвид разпоредбата на чл.85, ал.3, т.1 ЗСВ, която предвижда, че броят и съставите на отделенията, както и тяхната специализация по материя се определя от Общото събрание на съдиите на окръжния съд.

Въпреки неколкотократно обръщане на внимание на ръководството на СГС за необходимостта да се постави този въпрос за обсъждане на ОСС, досега липсва такава инициатива, но негативите от това бездействие са за сметка на СК на ВСС. Поради изложените аргументи, КСКНСС и приела с решение по протокол № 21/29.09.2021 год., че следва да предложи на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да вземе решение за отправяне препоръка към административния ръководител на Софийски градски съд, във връзка с правомощията му по чл. 86, ал. 1, т. 4 и т. 7 ЗСВ, да предприеме действия по обединяването на I-во Гражданско отделение и Въззивно гражданско отделение или да бъде извършена промяна в щатната численост на съдиите в двете отделения, с оглед констатираната тенденция за неравномерна натовареност на гражданските съдии.

В изложения смисъл е приетото решение от СК на ВСС по т. 5.6. от протокол № 34/05.10.2021 година. По т.5.6. от същото решение, СК на ВСС е указала председателят на Софийския градски съд да уведоми съдийската колегия на ВСС за предприетите от него действия и взетите решения във връзка с решението на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по т. 5.6, в срок до 1 (един) месец от уведомяването.

В изпълнение на решението административният ръководител на СГС, с писмо вх. № ВСС-495/191/28.07.2021 г., е уведомил главния секретар на ВСС за решенията на съдиите от СГС, взети след проведеното Общо събрание, а именно да не се обединява специализацията по материя на Гражданско отделение – първоинстанционни и въззивни състави.

Тъй като писмото е в изпълнение на решение на СК на ВСС, същото е внесено за разглеждане в нейно заседание на 07.12.2021 г., която с решение по протокол № 44/07.12.2021 г., т. 13 е приела за сведение изпратените от административния ръководител на Софийския градски съд материали. КСКНСС, с решение по протокол № 25/08.12.2021 год. също е приела за сведение решението на Общото събрание на Софийски градски съд във връзка с решение по т. 5.6 и т. 5.7 от протокол № 34/05.10.2021 г. на съдийската колегия на ВСС.

VI. Други дейности

На заседание, проведено на 03.02.2021 год., е обсъдено предложение от г-жа Даниела Марчева и г-жа Боряна Димитрова относно увеличаване щатната численост на Софийски районен съд с 25 (двадесет и пет) щатни длъжности „съдебен помощник“. С решение по протокол № 2/03.02.2021 год. комисията е приела да се изиска от Комисия „Съдебна администрация“ към СК на ВСС информация относно щатния брой на съдебните помощници и тяхното разпределение в съдилищата, както и е възложено на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ към дирекция „ИТТС“ в АВСС да изготви справка относно натовареността на съдилищата, в които има съдебни помощници.

По повод постъпило писмо с вх. № ВСС-13060/20/06.01.2021 год. от съдиите в Районен съд – Благоевград във връзка с решение по т. 23 от протокол № 44/15.12.20 г. на СК на ВСС, с което искане за прекратяване командироването на съдии от Районен съд - Благоевград в Окръжен съд – Благоевград е оставено без уважение, по решение на КСКНСС по протокол № 2/03.02.2021 год. съдиите в Районен съд – Благоевград, чрез административния ръководител, са информирани, че цитираното решение на колегията е аргументирано и постановено след обстойно обсъждане на становището на съдиите от РС - Благоевград, както и че новопостъпилото писмо не съдържа нови и различни доводи от вече обсъдените от комисията, респ.от съдийската колегия при взимане на решението.

Във връзка с годишния доклад относно ситуацията с върховенството на закона в ЕС за 2021 г., КСКНСС е разгледала писмо от г-жа Петя Тянкова – н-к на политическия кабинет на зам. министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи и национална точка за контакт по въпросите за върховенството на закона, и с решение по протокол №3/10.02.2021 год. е възложила на експертните сътрудници към комисията да изготвят проект на доклад, който да бъде предварително предоставен на членовете на КСКНСС за запознаване.

Във ВСС е постъпило писмо от Министерство на икономиката с приложен предварителен проект на доклад – Преглед на инвестиционната политика на България, изготвен от Организацията за икономическото сътрудничество и развитие. С решение по протокол № 3/10.02.2021 год. КСКНСС е приела за сведение писмото и е възложила на експертните сътрудници на комисията да изготвят проект на отговор, който да бъде предварително предоставен на членовете на КСКНСС за запознаване. По повод доклад от дирекция „Международна дейност и протокол“ в АВСС относно писмото от МП, с решение по протокол № 5/24.02.2021 год. комисията е приела окончателен вариант на доклад относно постигнатия напредък и развитие по въпроси в областта „Правосъдна система“ като част от втория годишен доклад за върховенството на закона в ЕС за 2021 година. С решение по протокол № 12/19.05.2021 год. КСКНСС е приела окончателните бележки и коментари по проекта на доклад - Преглед на инвестиционната политика на

България, изготвен от ОИСП, изготвени от експертния сътрудник към КСКНСС.

Ежегодно, комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС събира информация и изисква от постоянните комисии към колегиите и пленума на ВСС обосновани и остойностени предложения за нови дейности и/или нови щатни бройки, които до момента не са предвиждани по бюджета на ВСС. Този въпрос е бил разгледан и през 2021 год., като на заседанието на КСКНСС, проведено на 10.02.2021 год., е отчетена значителната подкрепа, предоставяна от сформираниите към комисията постоянно действащи работни групи по граждански, наказателни и административни дела и в чийто състав са включени действащи съдии. Работните групи подпомагат КСКНСС в нейната дейност в рамките на Механизъм за наблюдение на прилагането на ПОНС и Номенклатурата на статистическите кодове по видовете дела, която дейност има перманентен характер и изисква сериозен времеви ресурс. В този смисъл, както и предвид честата практика да се сформират и други временни работни групи, комисията е приела решение по протокол № 3/10.02.2021 год. относно необходимостта от финансиране на тези дейности, с конкретни параметри, което е изпратено по компетентност на комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС.

По повод изпратено решение на комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС по протокол № 24/23.06.2021 г., т. 5 относно изготвяне на проектобюджет на съдебната система за 2022 г. и бюджетна прогноза за 2023 и 2024 година, КСКНСС, с решение по протокол №15/30.06.2021 год., е потвърдила взетото решение по протокол № 3/10.02.2021 г. т. 6.2. на КСКНСС и е предложила на комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС да включи в проектобюджета на съдебната система за 2022 г. и бюджетна прогноза за 2023 и 2024 г. извършването на услуги, свързани с подпомагане аналитичната дейност на ВСС, чиято стойност ще бъде определена в резултат на пазарно проучване, намиращо се в процес на извършване.

С решене по протокол №15830.06.2021 год., КСКНСС е обсъдила решение на комисия по „Правни въпроси“ към пленума на ВСС по протокол №13/31.05.2021 г., т. 3 относно отправено запитване до СК на ВСС от съдии от РС – Търговище във връзка със заповед на административния ръководител на РС – Търговище за командироване на съдия от РС – Търговище в РС – Омуртаг. С оглед вече приетото решение на съдийската колегия на ВСС по протокол № 24/22.06.2021 г., т. 25, КСКНСС е приела за сведение решението на комисия по „Правни въпроси“ към пленума на ВСС по протокол № 13/31.05.2021 г., т. 3.

На заседание, проведено се на 30.06.2021 год. КСКНСС се е запознала с писмо от и.ф. административния ръководител на ОС – Ловеч относно възникнали проблеми в процеса на работа на магистрати и служители с ЕИСС. С решение по протокол №15/30.06.2021 год. комисията е приела да се уведоми административният ръководител на ОС – Ловеч, че приетите с решение по протокол № 15/30.06.2021 г., т. 12 от КСКНСС коригирани и допълнени мапинг-таблицы и предоставянето им на разработчика на ЕИСС, за отразяване на съответните процесуални действия от Приложение № 3.4 и Приложение № 3.3 за граждански и търговски дела и Приложение № 2.4 за наказателни дела от ПОНС, с оглед автоматичното изчисляване на натовареността на съдиите в ЕИСС, ще доведе до преодоляване на поставените от и.ф. административния ръководител на ОС – Ловеч проблеми свързани с модула за натовареност в ЕИСС.

Във връзка с постъпило писмо от административния ръководител на Софийски градски съд с приложен доклад от н-к отдел „ИОС“ относно констатирани несъответствия от съдии по отношение отразяването на натовареността в ЕИСС при постановяване на актове, с решение по протокол № 15/30.06.2021 г. на КСКНСС е прието писмото да се изпрати на постоянната работна група по граждански, търговски и фирмени дела, за изразяване на становище в разумен срок. Комисията също така е прела решение да се изпрати писмо до „Информационно обслужване“ АД чрез г-жа Гергана Мутафова-ръководител на проект „Създаване на модел за оптимизация за съдебната карта

на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, в което да бъде отправен въпрос относно констатирания проблем и неговото отстраняване от разработчика на системата. С решение по протокол № 25/08.12.2021 год. КСКНСС е приела, че ПОНС се прилагат, както за отчитане натовареността на граждански и търговски дела, така и за фирмени дела.

Във връзка с постъпил Въпросник на Европейската комисия за ефективност на правосъдието на Съвета на Европа (СЕРЕЈ), цикъл 2020 – 2022, с решения по протокол № 15/30.06.2021 г. КСКНСС е приела изготвените отговори на въпросите от Въпросника на Европейската комисия за ефективност на правосъдието на Съвета на Европа (СЕРЕЈ), цикъл 2020-2022 г., които са от компетентността на КСКНСС и е приела, че информация по въпрос 37 следва да бъде предоставена от ИВСС. Изготвените отговори на въпросите от Въпросника на Европейската комисия за ефективност на правосъдието на Съвета на Европа (СЕРЕЈ), цикъл 2020-2022 г. които са от компетентността на КСКНСС, са изпратени на дирекция „Международна дейност и протокол“ в АВСС, като е указано на дирекция „Международна дейност и протокол“ в АВСС, че информация по въпросите, за които във въпросника е отразено, че не са от компетентността на КСКНСС, следва да бъде събрана от посочените там и в настоящото решение органи.

На заседание на комисията, проведено на 28.07.2021 год. е разгледано предложение във връзка с организацията и дейността на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ и във връзка с него е приет за сведение доклад на г-н Тихомир Димитров – главен секретар на ВСС относно проведено пазарно проучване за извършване на определени дейности в отдел „САОД“ в АВСС и обявения конкурс за длъжността „главен експерт – статистик“ в отдел „САОД“ в АВСС. След приключване на пазарното проучване за извършване на определени дейности в отдела, е решено въпросът да бъде внесен за ново обсъждане.

На същото заседание, КСКНСС, с решение по т.13.1, е приела за сведение писмо вх. № ВСС-11165/16.07.2021 г. от Министерство на финансите относно подаване на проектни предложения с искания за подкрепа до Координационното звено на ЕК.

В тази връзка е обсъдена необходимостта от осъвременяване на Методиката за контрол и проверка на статистическите данни, отчитаща дейността на съдебните органи и съдиите в Република България, която е приета от ВСС през 2015 г. и от тогава не е актуализирана, приемането на ясни статистически стандарти и правила за образуването и администрирането на делата, които ще предотвратят опитите да бъдат деформирани изходните данни за броя и вида на делата, особено на ниво районни съдилища. Безспорно тези мерки ще способстват от една страна за точно и коректно отчитане на данните за натовареността, а оттук и за всички решения, които зависят от данните за натовареността. Поради липсата на вътрешни ресурси, с които да бъдат постигнати тези цели, комисията е приела решение по протокол № 19/20.08.2021 год., с което е одобрила изготвен проект на проектно искане с предмет „Повишаване на аналитичния капацитет на Висшия съдебен съвет в областта на планирането и администрирането на съдебната система чрез оптимизиране на статистическата отчетност от дейността на съдилищата в Република България” за получаване на помощ по Инструмента за техническа подкрепа на ЕС, посредством който се подкрепят държавите членки да подобряват своя институционален и административен капацитет за разработване и прилагане на стимулиращи растежа реформи.

На същото заседание комисията е приела решение да не се отправя подготвен проект на искане по линия на Инструмента за техническа подкрепа към главна дирекция „Реформи“ в ЕК на проект „Продължаваща реформа на съдебната карта с оглед необходимостта от оптимизация на системата от съдилища“. Мотивите за това решение се основават на разбирането, че подаване на проектно искане с подобен предмет следва да бъде основано на решение от компетентния орган, с което да бъде избран подход за

реорганизация на съдилищата, различен от вече одобрения модел 4, избран с решение по протокол № 1/19.01.2021 год. на съдийската колегия на ВСС. От друга страна, острата обществена реакция след избора на модел 4 налага в още по-голяма степен необходимостта от комплексно обсъждане на всички въпроси и произтичащи последици от реформата и проведени дебати сред широк кръг от заинтересовани лица, преди избор на нов модел или различен подход.

С оглед липсата на решение на СК на ВСС и на пленума на ВСС по предложението на КСКНСС за отправяне на искане за техническа подкрепа на проекта и след проведени предварителни проучвания и разговори, на заседание състояло се на 11.10.2021 год. КСКНСС е обсъдила възможността искането да бъде внесено в ЕК от страна на Министерство на правосъдието. С решение на комисията по протокол № 22/11.10.2021 год. е прието проектното искане по линия на Инструмента за техническа подкрепа към главна дирекция „Реформи“ в ЕК на проект „Повишаване на аналитичния капацитет на Висшия съдебен съвет в областта на планирането и администрирането на съдебната система чрез оптимизиране на статистическата отчетност от дейността на съдилищата в Република България“ да се изпрати на министъра на правосъдието с молба при наличие на възможност проектното искане да бъде отправено до ЕК от страна на МП.

С оглед експертното обезпечаване работата на КСКНСС, с решение по протокол № 22/11.10.2021 год. комисията е указала на главния секретар на АВСС, че в най-кратък срок следва да се предприемат всички необходими действия съгласно чл. 355, ал. 5, т. 2 вр. т.1 ЗСВ и чл. 64, ал. 4, т. 11 вр. т. 2 от ПОДВССАВСС, за обезпечаване организацията и дейността на отдел „Статистически анализ и обработка на данни“ със специалисти, отговарящи на изисквания за образование, квалификация, умения и опит.

В изпълнение на решение по т. 18.4 от протокол № 39/09.11.2021 г. на СК на ВСС, във връзка с възлагане извършването на проверка относно искания от Общото събрание на съдиите в РС – Сандански, проведено на 27.09.2021 г., КСКНСС с решение по протокол № 23/17.11.2021 год. е приела изготвените справки от експертните сътрудници на комисията по отношение на РС – Сандански за сведение и ги е предоставила на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, в изпълнение на цитираното нейно решение.

С решение на СК на ВСС по протокол № 25/08.2021 год. комисията е приела за сведение проект на Правила за командироване на съдии, изпратен от Комисия по правни въпроси към пленума на ВСС.

Относно дадени указания в акт за резултатите по извършената проверка по заповед № ПП-21-29/14.06.2021 г., на главния инспектор на ИВСС за предприемане на необходимите мерки за движението, разглеждането и приключването на делата в разумен срок, е постъпило становище от съдиите на РС – Разлог. Във връзка с него, с решение на КСКНСС по протокол № 25/08.12.2021 год. е прието да се изпратят писма до административните ръководители на АС – София и ОС – Благоевград с молба за изразяване на становище по искането на съдиите от РС – Разлог, касаещо кадровата обезпеченост на съда, както и до председателя на Върховен административен съд с молба за изразяване на становище по искането на съдиите от РС – Разлог. Материалите са внесени за обсъждане в заседание на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, насрочено за 14.12.2021 година.

На същото заседание, КСКНСС е разгледала и приела за сведение постъпило предложението от Валерия Ватева - съдия в Софийски районен съд.

Във Висшия съдебен съвет е получено писмо с вх. № ВСС-11763/03.08.2021 год. от г-жа Яника Бозаджиева – съдия в НО при Софийски окръжен съд, с което се оспорва решение на Общото събрание на съдиите при Софийски окръжен съд от 07.07.2021 год., по силата на което е определен по-нисък процент натовареност на зам.председателя на НО при СОС. КСКНСС се е запознала с писмото и е приела решение по протокол № 25/08.12.2021 год., с което подадената молба е оставена без разглеждане.

С решение по протокол № 25/08.12.2021 год. КСКНСС е приела за сведение писмо с вх. № ВСС-495/191/28.07.2021 г. на изпълнителния директор на „Информационно обслужване“ АД за извършените в ЕИСС и Централизираната система за случайно разпределение на делата изменения и допълнения съгласно решение на съдийската колегия на ВСС по т. 53 и т. 54 от протокол № 29/20.07.2021 година.

По повод получено писмо с вх. № ВСС-13843/06.10.2021 г. от административния ръководител на РС – Бургас, с което е отправено искане за изготвяне на Методически указания във връзка с прилагането на разпоредбата на чл. 156а от ГПК, КСКНСС е провела обсъждане по поставените въпроси. Освен до КСКНСС, писмото е адресирано и до Комисия по правни въпроси към пленума на ВСС, която е разгледала предложението и се е произнесла с решение по протокол № 24/25.10.2021 год., за което административният ръководител - председател на Районен съд – Бургас е уведомен, поради което КСКНСС е приела писмото за сведение.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
„СЪДЕБНА КАРТА, НАТОВАРЕНОСТ И
СЪДЕБНА СТАТИСТИКА” КЪМ СК НА
ВСС:**

/ п /

ДАНИЕЛА МАРЧЕВА